Nedēlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priduoti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 20 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 16 Gegužio (May) 1902 m. Metas X

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Suvienytų Valstijų senatas perkratinėja toliau prietikius ant Filipinų salų. Laike to perkratinėjimo iszeina į aiksztę gana tokių apsireiszkimų, kurie ne gali pakelti garbės Suvienytų Valstijų kariumenės. Rods su pagelba liudininkų draugai biauriai besielgusių su filipiniecziais oficierų stengiasi pertikrinti, kad ir filipiniecziai biauriai elgėsi su patekusiais į jų rankas amerikoniszkais kareiviais. Jeigu ir teip butų, tai tas dar neiszteisina žiaurumo amerikonų, kadangi juk pats amerikonai savę stato ant augszcziausio civilizacijos virbalo, o filipinieczius perstato nuožmiais, ne galinciais buti neprigulmingais. Jeigu filipiniecziai elgėsi žiaurai su paimtais į nelaisvę amerikonais, galėjo tą daryti per nesupratimą kaipo nuožmi, amerikonai, kaipo civilizuoti, ne gali savo žiaurumo teisinti nesupratimu. Ant galo į filipinieczių nelaisvę pateko labai mažai amerikonų, tai jie ir norėdami, ne daug jų galėjo kankinti, tuom tarpu, kaip pripažista liudininkai, tuli amerikoniszki kareiviai, su žinia oficierų, kankino daug filipinieczių. Ant galo nuožmių filipinieczių vadovai visgi neiszdavinėjo dar tokių prisakymų savo oficierams, kokius iszdavinėjo amerikoniszkas jenerolas Smith, kuris liepė deginti viską, užmuszti kiekvieną filipinietį turintį jau deszimtį metų. Tokių prisakymų savo kareiviams, turbut, dar neiszdavinėjo nė maskoliszki jenerolai. Civilizuotoms tautoms ne mažai kraujo kasztavo, kol iszdirbo atsakanczias terptautiszkas tiesas saugojanczias gyvastį vaikų karės laike, amerikoniszki gi jenerolai už nieką tas civilizacijos iszdirbtas tiesas laiko ir ant Filipinų elgiasi prieszingai tokioms tiesoms. Lauženczius terptautiszkas tiesas oficierus teisina, kaip galėdami, respublikoniszki senatoriai, peikia juos ne tiek dėl didesnės savo partijos doros demokratai, bet vien norėdami savo partijai patarnauti. Kadangi republikoniszka partija valdo dabar Suvienytose Valstijose, reikia todėl manyti, kad ant galutino nusprendimo apie kaltę besielgusių žiaurai kareivių ir oficierų ant Filipinų salų persvers nuomonė republikoniszkų senatorių ir tokiu budu nusidėję oficierai bus iszteisinti. Turinti valdžią ir jų ne baus, kadangi sunku tikėti, kad apie tuos visus žiaurumus prezidentas ir karės ministeris ne butų pirma nieko žinoję. Demokratiszki komisijos senatoriai tiesiog nužiuri randą, buk tie visi žiaurumai papildyti su rando žinia, o jis tikras žinias slėpė. Todėl tai demokratai reikalauja, kad komisijai butų suteikti visi rando raportai apie karę ant Filipinų salų.

Pasirodo, kad ant Filipinų salų amerikoniszki jenerolai mėgzdžiojo pasielgimą jenerolo Weylero ant Kubos, už kurio žiaurumą neva ir prasidėjo Amerikos karė su Iszpanija. Kaip Weyler suvarė į atsakanczias stovyklas kubiecius, kad jie ne galėtų pristoti prie maisztininkų arba jiems pagelbėti, tokios stovyklos amerikonų buvo parengtos ant salos Luzon. Taigi ką Amerikos randas pirma peikė, kada tą darė iszpanijonai, jo jenerolai darė tą patį ant Filipinų salų. Dabar tik tos stovyklos, kur priverstinai buvo laikomi ne dalyvaujanti karėj filipiniecziai, likosi panaikintos, kada maisztai ant salos Luzon pasiliovė, kada maisztus pasisekė czia suvaldyti.

Paimti į nelaisvę ant salos Mindanao, prie paėmimo tvirtynės Moro, 84 filipiniecziai, gyvi iszlikę, užsimanė pabėgti ir isz dalies savo mierį iszpildė. Kada amerikonai mažiausiai tikėjo, filipiniecziai leidosi bėgti į girią. Amerikonai į bėganczius pradėjo szaudyti; užmuszė arba paszovė 30, kitiems gi isz tikro pasisekė pabėgti.

Jenerolas Chaffee atkako ant Mindanao salos ir draugė su jenerolu Davis, virszininku amerikoniszkos kariumenės ant tos salos, nusidavė į kraszto vidurius. Kariavimai ant tos salos dabar vėl pasiliovė. Amerikonai mat tiki, kad pasikėlėliai, nužudę daug svarbesnių vadovų prie paėmimo Moro tvirtynės, pats pasiduos. Kadangi vienog, apart paimtos Moro tvirtynės, tokių jau yra ir daugiau, reikia todėl manyti, kad ir tų geru ne atiduos pasikėlėliai.

Iszkeliavo jau isz Prancuzijos delegatai to kraszto ant atidengimo paminklo jenerolo Rochambeau į Washingtoną. Rochambeau buvo prancuziszkas jenerolas, jis atėjo su 6000 prancuziszkų kareivių į pagelbą Amerikai, padėjo jai iszsiliuosuoti isz po Anglijos jungo; jam dabar Washingtone pastatė paminklą.

Azija.

Maisztai užkilę pietiniuose Chinuose užima vis didesnius plotus. Skaitlius maisztininkų didinasi, kadangi prie jų pristoja vis dvugiau ciecoriaus kareivių. Ginklų maisztininkams ne truksta. Turi jie ne tik naujausius karabinus, bet net kanuoles, o terp tų ir revolverines, kurias nežinia, kur gavo. Kakangi sutarimu visų didžiųjų kariavusių Chinuose vieszpatysczių likosi uždrausta gabenti ginklus į Chinus, todėl reikia manyti, kad jeigu jau ne karabinus, kokius kaipo kontrabandą galima gauti nuo europeiszkų prekėjų turinczių ginklų krautuves kaimyniszkose europeiszkose kolionijose, tai jau kanuoles, kurių dirbimas geriaus yra kontroliuojamas, ne teip lengva gauti nuo svetimų prekėjų, kadangi kanuolių pardavinyczių niekur nėra, chiniszki pasikėlėliai turėjo gauti jas arba isz arsenalų Chinų ciecoriaus, arba dalys ciecoriaus kareivių su kanuolėms turėjo pereiti į jų pusę.

Pasikėlėliai turėjo kelis muszius su iszsiųsta ciecorienės kariumene, bet ciecoriszkiems ne pasisekė pasikėlėlių isz jų stovyklų iszvyti, prieszingai, jiems reikėjo pasislėpti į miestus, kuriuos pasikėlėliai bombarduoja isz kanuolių.

Aplinkinėse Kantono likosi užmusztas vienas prancuziszkas misijonierius. Ciecorienės randas ne laukė, kol Prancuzija atsilieps su reikalavimu atlyginimo, bet pats pasiulė atlyginimą pinigais už gyvastį misijonieriaus ir pažadėjo nubausti kaltus. Vokiszką gi katalikiszką vyskupą Anzerį pakėlė į mandarinus pirmo laipsnio. Gerinasi mat svetimiems krasztams ciecorienė kaip gali, bijodama antro užpuolimo ant Chinų.

Laikraszcziai pranesza, buk Chinuose susekė sukalbį ant gyvasties ciecorienės; sukalbininkai buk buvo susitarę užmuszti ciecorienę laike jos Kelionės isz parko į savo rumą Szventoj miesto Pekino dalyj.

Pietinė Afrika.

Artinasi jau laikas Kitchenero paliktas burų vadovams ant apkalbėjimo apie iszlygas užbaigimo karės; laikas tas baigiasi 15 d. balandžio ir iki tai dienai burų vadovai turi arba priimti, arba atmesti anglijonų siulomas iszlygas. Jeigu tos svarbiausios iszlygos bus priimtos, karė turės su visu apsistoti ir terp abiejų pusių prasidės tarybos ant galutino susitaikymo; jeigu gi burai tas svarbiausias iszlygas atmes, karė su visu smarkumu vėl atsinaujįs. Kokius isztikro vaisius iszdavė pasikalbėjimai burų vadovų su jų kareiviais, nežinia; apie tai laikraszcziai garsina priesztaraujanczias žinias. Sykį garsina, kad tarybos isziro ir buk burų vadovai praneszė Kitchenerui, kad atmeta anglijonų iszlygas; tai vėl paduoda, buk kariaujanti burai po vadovyste visų svarbesnių vadovų priima iszlygas, ne nori priimti tų iszlygų vien esanti po vadovyste jenerolo Delarey, kurie po senovei reikalauja visiszkos neprigulmystės burų republikų; pagal treczią paskalą: burų vadovai apkalbėjo jau iszlygas užbaigimo karės ir buk visi burai nori, kad karė pasibaigtų ir priima svarbiausias iszlygas; buk jų vadovai jau iszkeliavo į Pretoriją praneszti Kitchenerui, kad priima pamatines iszlygas susitaikymo. Kokios vienog yra tos iszlygos siulomos burams anglijonų, nežinia. Anglijos ministerių pirmsėdis Salisbury vienoje kalboje pasakė, kad kaslink užbaigimo karės iszlygų, Anglija ne iszsižadėjo nieko, bet stato tuos paczius reikalavimus, kokius statė burams karės pradžioj, taigi reikalauja visiszko pasidavimo ant Anglijos malonės ir kad buvusios burų republikos pastotų angliszkoms valdyboms. Jeigu vienog burų vadovai isz pradžių tokias anglijonų siulomas iszlygas atmetė ir perteip ilgą laiką kariavo, tai kokios priežastys gali juos versti dabar pasiduoti ant seniau atmestų iszlygų? Ant karės lauko nieko tokio anglijonai ne nuveikė, kas galėtų burams atimti viltis. Reikia todėl manyti, kad arba Salisbury savo kalboj ne pasakė teisybės, arba gal but, kad burai baigia svarbiausią karės vedimo medegą, taigi amuniciją. Jeigu gerai iszpuls, tai galutinos tarybos apie užbaigimą karės turės dar szią sanvaitę prasidėti. Ant kokių gi iszlygų susitaikys kariaujanczios pusės, apie tai dažinosime tik tąsyk, kada sutartis bus galutinai padaryta ir iszlygos bus rando pagarsintos, o tąsyk gal pamatysime, kad Salisbury ne viename turėjo nusilenkti, ne viename turėjo sumažinti reikalavimus.

Tuom tarpu paskutiniuose laikuose ant karės lauko didesnių muszių ne atsitiko; vien angliszkose valdybose anglijonai vaiko mažus burų pulkelius, bet pagauti jų ne įstengia.

Maskolija.

Maisztai Maskolijoj lyg apsistojo sziuom kartu, tik nežinia ar ant ilgo. Priežastys pagimdžiusios maisztus ne praszalintos, todėl reikia manyti, kad tvarka, nors ją valdžioms ir pasisektų įvesti, ne ilgai vieszpataus: nė didesnės laisvės žmonės ne apturėjo, ne praszalino caras neteisingiausių, spaudžiancių žmonis urėdninkų; badas kankinantis milijonus žmonių teiposgi ne isznyko, o badas, kaip kiekvienas numano, ne prisideda prie užlaikymo tvarkos. Iszalkęs žmogus, matydamas valdininkus skęstanczius gėrybėse, puikiai pasirėdžiusius, kada jam paczian truksta duonos ant numalszinimo alkio, ne gali mylėti valdžių, kurios ne moka, ar ne nori, jo nuo nuolatinio bado apsaugoti. Ir isztikro, už nuolatinį badą žmonės turi tiesą kaltinti savo valdžią, kuri ne sirupina apie protiszką pakėlimą žmonių, apie ekonomiszką gerovę viso kraszto. Gamta Maskolijai suteikė visokių turtų daugybę, reikia tik mokėti juos isznaudoti; tamsybėse paskendę gyventojai vien dėl valdžių netikumo ne moka to padaryti ir kaipo pasekme tamsumo ir yra nuolatai atlankanti Maskoliją bado metai. Pats budamas kaltu, prie kiekvieno pasiprieszinimo žmonių, bandydamas juos suvaldyti, randas griebiasi kuo didžiausio žiaurumo. Tuom vienog, nors nutildo jo skriaudžiamus žmonis ant trumpo laiko, bet sėja pats nekentimo valdžių sėklą, kuri su laiku turi iszduoti visai ne geidžiamus valdžioms vaisius.

Londono laikraszcziai pranesza, buk Peterburge, ypacz terp oficierų, platinasi revoliucijonieriszka dvasia, net terp paprastų kareivių platinasi visoki revoliucijonieriszki rasztai, kurie terp kareivių sėja naują dvasią, gimdo nepritankumą neteisingam carui ir rujoms jo tarnų, isznaudojanczių visą krasztą. Tuom tarpu visa caro vienvaldystė, savvalia jo urėdninkų remiasi tik ant kareivių karabinų. Jeigu jie apleis neteisingai valdantį krasztą valdoną, reiks jam arba bėgti isz Maskolijos, arba valdyti krasztą teip, kaip jo gyventojai nori. Kad toki laikai turės kada ateiti Maskolijoj, apie tai nieks ne gal abejoti. Reikia vien kaimiecziams daugiau apszvietimo, o jie jau nesiduos, kad juos valdininkai už gyvulius jų isznaudojimui pavestus laikytų.

Pietinė Amerika.

Visus politiszkus atsitikimus sziuom kartu uždengė baisi nelaimė pasiekusi prigulinczią prancuzams salą Martinique, kur baisus vulkano iszsiveržimas isznaikino mažiausiai 45000 žmonių gyvasczių. Ant Szvento Vincento salos buvo teiposgi vulkano iszsiveržimai, bet kiek czia žmonių prażuvo, dar tikrai nežinia, bet ir czia prażuvo jų diktai.

Ant salos San Domingo revoliucija pasibaigė republikoj to paties vardo: czia revoliucijonieriai paėmė virszų, iszvertė valdžią buvusio prezidento. Užtai užkilo revoliucija priesz valdžią prezidento kitoj esanczioj ant tos salos republikoj Haiti, negrų apgyventoj.

Kareiviai atsisakė klausyti naujai iszrinkto republikoj Costa Rica prezidento Esquivel ir apszaukė už prezidentą buvusį karės ministerį Yglesiasą. Kraszto sostapilės aplinkinėse Yglesio szalininkai pakėlė jau revoliuciją, tikėdami, su kareivių pagelba iszversti valdžią prezidento Esquivelo.

Venezuelėj ir Columbijoj pereitą sanvaitę nieko svarbesnio ne atsitiko.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

19 balandžio Vilniaus notarijus Iliaszenko nusiuntė pagelbininką į banką padėti ten 2000 rublių. Kada tas atėjo į banką, tai pamatė, kad pinigų ne turi: isztraukė kas juos isz kiszeniaus.

Pabaigoj balandžio mėnesio, naktyj, įsikraustė vagiliai į pardavinyczias Druskino ir Polonskio ant Totorinės ulyczios. Nors ant ulyczios stovėjo viežėjai ir net policistas, vagiliai nesziojo isz pardavinyczios tavorus ir krovė juos į vežimą. Ant galo policistas užsimanė dažinoti, kur veža jie tavorus isz pardavinyczios ir kad atsakymas neužganėdino, užsimanė vežimą ir vagilius, ant iszsiteisinimo nuvesti į policijos dalį. Vagiliai isz syk nesiprieszino, bet kada ats tolino kiek nuo Totorinės ulyczios, vienas isz vagilių kirto nieko pikto ne laukiancziam policistui į galvą su geležine sztanga ir kada tas primusztas puolė ant ulyczios, vagiliai sėdo į sekantį paskui, tavorų prikrautą vežimą ir nupleszkėjo, nežinia kur. Nė vagilių, nė jų pavogtų tavorų ne surado.

Isz Vilniaus gub.

17 d. balandžio, kaime Domasziuose, Lebedevo valszczius, Vileikos pav., siautė didelis gaisras. Ugnis pasirodė pirmiausiai namuose ukininko Czarneckio ir greitai likosi iszplatinta. Isz viso sudegė 14 gyvenamų namų ir 26 negyvenamos triobos. Sudegė keli arkliai ir kiaulės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 10000 rublių. Nuo ko užgimė gaisras, nežinia.

Antroje pusėje kovo mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo isz viso 18 gaisrų; gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo paczių padegėlių 1; nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminų 5, nuo padegimo 1, nuo nežinomų priežasczių 11. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 8860 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 7, užmuszystų 1, patžudyszczių 2, negyvėlių rado 3.

Vagystų papildė 20. Pavogė daigtų už 1202 rubl., gatavų pinigų 224 rubl. 70 kap. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2, Trakų 5, Disnos 2, Vileikos 2, Lydos 4; isz viso 15 arklių.

Isz Bobruisko, Minsko gub.

Pereitame "Lietuvos" numeryj mes trumpai paminėjome apie baisų gaisrą, kuris isznaikino didesnę pusę Babruisko. Isz viso mieste sudegė 972 namai ir 650 pardavinyczių. Nors nuotrotos gaisro padarytos dar prideranczia ne apskaitytos, bet matyt, kad jos pasieks vertę kelių milijonų rublių.

Baltbokszczio girių žvėrys (Garteno gub.).

Baltbokszczio girios, kuriose užsilaikė iki sziai dienai kitur jau isznykę taurai, priguli maskoliszkam carui. Pereitą metą likosi suskaityti gyvenanti tose giriose žvėrys: rado isz viso 15000 laukinių žvėrių, terp kurių buvo 740 taurų ir 5000 stirnų. Taurų skaitlius, nuo kada juos pradėjo geriau maityti, pašidaugino: dabar pataitės gimdo vaiką kas antri meti, pirmiau gimdydavo kas treczią metą. Paprastai kas metą stimpa po 30 taurų; pernai pastipo jų 60. Taurai gyvenanti giriose Baltbokszczio pavirto į naminius, priprato prie žmonių, o sargams mėtantiems szieną reikia net su lazdoms gintiesi nuo veržianczių szieną taurų.

Fabrikai Minsko gub.

Pereituose metuose visoj Minsko gubernijoj buvo 395 fabrikai; sulyginant su 1891 m., skaitlius fabrikų pasimažino ant 435. Visose dirbtuvėse pereituose metuose dirbo 8900 darbininkų, taigi netoli dusyk daugiau negu jų dirbo 830 dirbtuvių 1891 m. Vertė iszdirbimų siekė 27207000 rubl. Didžiausią vertę turi produkcija degtinės leidinyczių, nes 23279000 rubl.; antrą vietą užima apdirbimo medžių dirbtuvės: jos produkuoja tavorų už 2192000 rublių; briežiukų dirbtuvės už 1275000 rublių.

Isz Suvalkų.

Vietoj perkelto į Kauną buvusio Suvalkų gubernatoriaus, atkako czia naujas, kamerjunkeris ciecoriaus dvaro Arcimovicz. Isz pravardės, rodosi, lenkas, bet turbut jau bus jis teip sumaskolėjęs, kad nieko lenkiszko jame ne liko.

Isz Kurszės.

Kurszės gubernatorius visiems valszcziams iszdavė prisakymus visokius valszczių rasztus vesti ne latviszkoj arba vokiszkoj, bet maskoliszkoj kalboj. Tokiu budu ir prisakymus desėtninkams valszcziai turės raszyti nesuprantamoj žmonėms maskoliszkoj kalboj.

Isz Prusų Lietuvos.

Ant iszplaukusio isz Klaipėdos į Anglją laivo "Fowler", ant jurių atsitiko smarki explioizija, kurios du peczkuriai likosi sužeisti: vienas nuo to numirė, antrą gi reikėjo Kapenhagane pernešti ant kranto ir patalpinti į ligonbutį. Abudu sužeisti peczkuriai buvo isz Klaipėdos.

Laike paskutinio liaudės suskaitymo Klaipėdoj buvo 20116 gyventojų (9382 vyriszkiai ir 10 784 moterys); pavietyj gi buvo 30621 (18629 vyriszkiai ir 21002 moterys); taigi isz viso Klaipėdos pavietyj gyventojų buvo 58 809. Kiaulių pavietyj buvo 23 884. Pereituose metuose augintojai pardavė kiaulių už 1 milijoną markų.

Klaipėdoj Prusų valdžios rengia bevielinio telegrafo staciją plaukiantiems ant jurių laivams susineszti su krasztu.

Neseniai į Katyczių liuteroniszką bažnyczią per langą naktyj įsikraustė vagiliai, pavogė, kiek rado, pinigų ir rodosi tyczia sudaužė daug visokių prie dievmaldystos vartojamų daigtų. Vagilių iki szitol ne susekė.

Trukyjo atkakusiame isz Berlyno į Virbalių likosi suimtas maskoliszkas nihilistas. Muitininkai sucziuopė, kad jo skrynia turi dvigubą dugną. Terp dugnų užtiko daug visokių rasztų. Į trumpą laiką sugriebė ant szitos stacijos jau treczią nihilistą, keliaujantį isz užrubežių į Maskoliją.

Pereitą sanvaitę už laukų produktus mokėjo Tilžėj: už 100 kyliogramų kvieczių 18,05—18,35 mk., rugių 14,00—14,50 mk., mežių 13 30—14.00 mk., avižų 14,10—15,75 mk., žirnių 18,50 mk., ropuczių 1,40—1,70 mk., szieno 5,40 mk., sziaudų 4,80 markių.

Klaipėdoj mokėjo: už szėpelį kvieczių 7,20—7,45 mk., rugių 5.35—5,50 mk., mežių 4,55—4,80 mk., avižų 3,70—4,00 mk., baltųjų žirnių 8,50—9,00 mk., rainųjų žirnių 8.00—8,500 mk., ropuczių 1,40—1,70 mk. Už centnerį (100 svarų) sziaudų 1,70—2,00 mk., szieno 1,80—2,20 mk.; už svarą sviesto 0,90—1,10 mk., už kapą kiauszinių 2,40 markių.

Kaime Grabbene sudegė ukė Jono Kopusto. Ugnyje pražuvo ne tik visoki daiktai ukininko, bet teiposgi galvijai, javai ir paszaras.

Kaime Haarsziuose sudegė tvartas ukininko Rudakovskio. Prie to pražuvo 6 arkliai ir 14 raguotų galvijų. Sudegę tvartai buvo nuo ugnies apsaugoti tik ant 1000 markių, o sudegę gyvuliai visai ne buvo asekuruoti. Ukininkas todėl turi ne mažas nuotrotas.

Musztynėse ant kelio tep Smilgių ir Bleckeno likosi su peiliu perdurtas sunus ukininko Kapelero isz Waivių, kuris nuo to pasimirė.

Pabaigoj pereitų metų ant kiemo Tilžės sudo buvo viens po kitam nužudyti ant nukirtimo galvos nuspręsti: užmuszėjas Dro Heidenreicho, tapicierius Schirmer ir naszlė Emma Braun isz Nausos, Gumbinės pavieczio, apskųsta už nunuodinimą vyro. Paskutinė iki paskutinei valandai gynėsi ir sakė, kad apie nunuodinimą vyro nieko nežino, bet visi liudininkų nurodymai buvo priesz ją ir sudas nusprędė ją ant nukirtimo galvos, kas ir likosi iszpildyta. Dabar pasirodė, kad nužudyta isz tikro buvo ne kalta: jos vyrą nunuodino pasimirusi dabar nužudytos motina be dukters žinios.

Iszteisinti nuo visų apkaltinimų apskųsti už užmuszimą oficero Krosigko unteroficierai Hickel ir Martens, isz sudėtų jiems aukų uždeda Berlyne restauraciją; aukų jiems sudėjo su virszum 16000 markių.

Ginkime savo kudikius ir tikėjimą.

Rasztas Vyskupo į Kunigus.

Vilniaus vyskupas Žveravicze matydamas, kad cerkvinės mokyklos daugelį vaikų katalikų iszveda isz kelio, 12 d. Vasario szių metų iszleido rasztą į savo dvasiszkiją ir asztriai įsakė kunigams daboti, kad katalikai neleistų savo vaikų į pravoslavų mokyklas ir kad prieszginiams neduotų obsoliucijos, arba iszriszimo. Sztai tas rasztas sutrumpintame pavidale.

Vilniaus Rymo Katalikų vyskupas Vilniaus vyskupystės. 12 d. vasario 1902 m. Dvasiszkijai Vilniaus.

Kiekvienam isz jusų yra žinomos cerkvinės mokyklos, kurios paskutiniame laike ėmė smarkiai veistis musų vyskupystėj. Tos mokyklos yra statomos dagi ten kur, gali sakyt, nėr nė vienos pravoslavų szeimynos.

Siekimas ir rupestis tų cerkvinių mokyklų yra: iszplatinti tarpe žmonių pravoslavijos mokslą ir tokiu budu patraukti juos po sparnu pravoslavų bažnyczios ir svietiszkosios valdžios. Svarbiausiu rupesczių maskoliszkųjų mokyklų esąs ne vaikų mokinimas, bet auginimas jų tokioje dvasioje, kad isz jų pasidarytų nuolankus sunus pravoslavų bažnyczios ir svietiszkos valdžios. Įskiepyjimas pravoslavijos katalikų vaikams ėsąs vienintelių įrankiu suvaldymo katalikų.

Tos cerkvinės mokyklos yvairiais budais vilioja katalikų kudikius į savo kilpas, paskui isz juokia katalikiszką tikėjimą, bruka pravoslavijos mokslą, naujus paproczius, verste verczia pildyti prisakymus, prieszingus mokslui katalikų bažnyczios, ir tokiu budu pasėja pravoslavijos sėklą szirdyse kudikių, kurie da visiszkai nėra pažinę teisybių katalikiszkojo tikėjimo.

Kas isz musų kunigų ir isztikimųjų katalikų gali su ramia szirdžia žiurėti, kaip žuva musų kudikiai, kas gali kęsti tokį siautimą pravoslavijos apasztalų musų avinyczioj?!

Matydama tokį apsėjimą pravoslavijos apasztalų, musų motina bažnyczia szaukiasi pagelbos ir graudingu balsu ragina mus visus, kunigus ir isztikimuosius katalikus:

"Ginkite savo kudikius ir savo tikėjimą nuo žabangų pravoslaviszkosios dvasiszkijos!"

Dėlto kiekvienas prisidėjimas katalikų, ar sziokiu a tokiu budu, prie tų mokyklų, leidimas į jas savo vaikų, tai yra vis vien ką iszsižadėjimas ir pardavimas savo tikėjimo ir motinos bažnyczios.

Atmindami, kad cerkvinės mokyklos, veisiamos pravoslaviszkosios dvasiszkijos, turi pragaisztingą įtekmę ant priauganczioskatalikiszkosios jaunuomenės, mes:

1) asztriai įsakome dvasiszkijai daboti, kad katalikų vaikai neitų į tas mokyklas;

2) Jeigu negelbėtų persergėjimai ir pamokinimai, tai įsakome neduot per iszpažintį iszriszimo nė vaikams, ką į tas mokyklas eina, nė tėvams arba globėjams, ką tas vaikus leidžia.

(pasiraszė) Zveravyczia, Vilniaus vyskupas.

Sadauckas, Sekretorius.

Isz Londono.

Londono lietuviai daug vargo turėjo atskiriant nuo lenkų 1899 m. bet susivienyję visi į kruvą, po vadovyste Dro Narkuno, suprato savo padėjimą, suprato geidavimus ir mierius savo dvasiszko tėvelio kun. Lecherto ir ne paisydami ant grąsinimo, kad už pasipriesziniman priesz dvasiszkiją reikės po myriui pekloje degt, sutvėrė savo grynai lietuviszką parapiją. Negana to. Kad ateitėj nereikėtų isz naujo su kunigu, kad ir savo tautos, dėlei kokių nors priežasczių rietis, apsergėjo savo parapiją įstatymais, kurie turėjo tą sunkiai sutvertą draugystę daboti nuo grobių runkų kunigėlio. Viską su iszrokavimu atlikę, užvardijo savo draugystę „Parapijos Draugystė Szv. Petro“. Szitos draugystės komitetui ir pavedė rupintis apie įgijimą kunigo lietuvio. Komitetas, nežiurint ant visokių kliuczių, daromų isz pusės vyskupo, darbavosi, triusė, kol nesurado savo tautos kunigo ir, kada tas aikeliavo, prieszginį vyskupą įveikė, noroms ne noroms vyskupas užtvirtino atkeliavusį kun. Szlamą. Visi neapsakomai džiaugėsi ir triumfavo lenkus ir vyskupą įveikę; manė, kad jau niekad nereikės apie parapiją darbuotis, kad jau viskas kuopuikiausioj tvarkoj. Bet sztai naujiena. Tik tėvelis gavo iliptį į sakyklą, teip ir beplusta ant netikusio Komiteto. Komitetas, drauge ir keli iszmintingesni vyrai, suprato mierius kunigėlio ir manė, geriaus pasitikėjo ant parapijonų, kad ir tie visus kunigėlio geidavimus nujauczia ir nepasiduos jam spangai. Bet, kaip jau sakiau, vos keletas desėtkų kunigėlio mierius ir tesuprato, kiti visi kunigėliui bucziavo į rankovę. Matydami, kas darosi, iszmintingesni vyrai pradėjo isztikro darbuotis, kad savo tamsesnius brolius atvesti prie proto. Bet veltas darbas.

Jie mokėjo daryt tik tai, ką jiems kun. Szlamas liepė, o nesuprato to, ką jiems aiszkino iszmintingesni žmonės.

Tokiu tai budu kun. Szlamui pasisekė iszsiliuosuoti isz po Komiteto kontrolės: sutvėrė savo parapiją, ant kurios po sziai dienai džiaugiasi neaprubežiuota valdžia.

Po sutvėrimui savo parapijos, Szlamas turėjo liuosą valią daryti tai, ko jo szirdis labiausiai troszko: pradėjo isz naujo kalėdot ant statymo savo locnos bažnyczios. Teip bekalėdojant, surinko, ant kiek galima buvo spręst pagal parapijonų duoslumą, szimtus svarų sterlingų. Ir kas isz to iszėjo. Už visus tuos, kruvinu prakaitu aplietus pinigus, nupirko nususį staldą, kurs nuo seniai jau iszturėjo tas riogsojo, kadangi niekam netiko.

Per velykas, pirmą dieną, staldas tas gavo vardą lietuviszkos bažnyczios. Grindys kreivos, szleivos, sienos vos vos laikosi. Vyduj tuszczia — nėr ant ko atsisėsti... Žmonės už savo szimtus nusipirko vietą, kurioj pardavikas, landlordas, bijojosi savo arklius pastatyti, kad jų ne prisėgtų per savo senumą sudrunijusios sienos.

Dabar, tai matydami parapijonai, nors kits ir dikcziai gailesi, bet apsikentę, eina porą valandų pavargt, nesanot jų žodžių: "nors ten ir menka malda, bet vis-gi žmogus ateini į savo, o ne į svetimą bažnyczią."

Merkelis.

Isz Amerikos.

Paszelpa nukentejusiems nuo zemes drebejimo.

Washingtono senatas be jokių priesztaravimų užgyrė isz iždo pinigų paskirti 100000 dol. paszelpos nukentėjusiems nuo paskutinių žemės drebėjimų vargą kencziantiems gyventojams prigulinczios Pracuzijai salos Martinique. Kongresas gi galutiną nusprendimą atidėjo, kol ne gaus platesnių žinių apie nelaimę. Amerikos randas iszsiuntė kariszką laivą į salos Martinique pakrantes padėti prancuziszkoms valdžioms gelbėti žmonis, jeigu tik yra dar ką gelbėti. Tuli iszlikę nuo ugnies pasakoja, jog dalis žmonių nuo deganczios lavos pasislėpė ant kalvų, kur jie rods nuo ugnies iszsigelbėjo, bet per degantį lavos skystimą, kuris juos isz visų pusių apsiautė, ne gali iszsigelbėti ir nieks prie jų prieiti ne gal.

Apsivesti ant juoko ne galima.

Yonkers, N. Y. Apvaikszczio jant žydiszką purimą, 100 jaunų žydų ant juoko neva apsivedė su savo szkėjoms, tikėdami, kad toks apsivedimas ne turi vertės. Tuom tarpu pasirodė, kad toks yra geras. Dalis žydų pasilaikė teip netekėtai gautas paczias, bet terp neva apsivedusių yra toki, kurie naujų paczių negali pasilaikyti, kadangi jie buvo jau apsivedę. Tie atsiszaukė į sudą, kad tas nuspręstų, katrą paczią dabar jie turi pasilaikyti.

Uzmusze savo broli.

New York. Likosi czia už musztas pagarsėjęs Amerikos novelių rasztininkas Paul Leicester Ford. Nuszovė jį jo locnas brolis, teiposgi amerikoniszkas literatas Malcohlm Webster Ford, kuris paskui ir pats persiszovė. Kaip sako, Malcuhlm atėjo pas savo turtingesnį brolį praszyti pinigų. Terp brolių dėl to užgimė barnys, kurių pasekmė buvo, kad neturtingesnysis brolis perszovė turtintingesnį ir pats nusiszovė.

Dovanos Carnegies paskirtos.

Pagarsėjęs Amerikos milijonierius Carnegie paskyrė terptautiszkas dovanas už svarbiausius pagerinimus geležies ir plieno iszdirbime. Sztuose metuose isz Carnegies užraszo pripažintos dovanos: vienam amerikonui, trims anglijonams, vienam prancuzui ir vienam vokiecziui.

Nelaime dirbtuvese.

Harrisburg, Pa. Dirbtuvėse Pennsylvania Steel Works, iszsiliejusio sutarpinto metaliaus 6 darbininkai likosi su visu sudeginti, o 2 mirtinai užgauti. Visi sužeisti ir sudeginti buvo slovakai, paeinanti isz Vengrijos.

Sniego darganos.

9 d. gegužio siautė sziauriniame Wisconsine ir New Yorko sztete sniego darganos. Wisconsine pasnigo aplinkinėse West Superior, o New Yorko sztete aplinkinėse Savanac Lake. Oras atszalo, temperatura nupuolė iki 30°. Mat ne tik Europoj, bet ir Amerikoj gegužio mėnesyj užstojo dar žiema. To negalima laikyti už paprastą atsitikimą.

Prigere 7 vaikinai.

Toledo, Oh. Ant Maumee upės iszplaukė mažoje valtyj 7 mokintiniai nedėlinės mokyklos. Ant upės vidurio ant valties užbėgo garlaivys "Arthur Woods" ir valtį apvertė. Visi joje buvę 7 mokintiniai prie to prigėrė.

Geležinkeliai Alaskoj.

Nuo szio pavasario Alaskoj prasidės darbai prie dirbimo geležinkelių. Viena linija bėgs nuo Valdes per visą Alaską. Kompanija užsiimanti dirbimu to geležinkelio susideda isz angliszkų ir amerikoniszkų kapitalistų. Linija ta turės ilgio 400 angliszkų mylių. Nuo Valdes bėgs per apskriczius Copper River, Tanana į Eagle City.

Pasimire admirolas Sampson.

Pagarsėjęs savo intrigomis priesz Schleyą., proteguojamas laivynės ministerio Longo, amerikoniszkas admirolas Sampson pasimirė savo namuose Washingtone. Admirolas sirgo jau nuo seniai; pasimirė gi nuo užliejimo krauju smagenų. Kunas pasimirusio admirolo palaidotas Palmyroj, N. Y.

Debesu praplyszimai.

Oklahoma City, Okl. Choctawe, Oklahomoj, 6 d. gegužio siautė smarki audra su debesų praplyszimais. Užgimusiuose nuo to tvanuose prigėrė 5 žmogystos.

Pasimire amerikoniszkas rasztininkas.

Anglijoj, mieste Kamberley, asimirė pagarsėjęs amerikoniszkas resztininkas Bret Harte, kurio Kaliforniszki Pasakojimai versti beveik į visas civilizuotas kalbas. Bret Harte gimęs mieste Albany, N. Y. 1839 m. Nuo kelių jau metų gyveno jis Anglijoj.

Suaresztavo 250 pieno prekeju.

New York. Suaresztavo czia 250 pieno prekėjų užtai, kad pieną jų žmonėms pardavinėjamame rado primaiszyta vandens. Czianykszte sveikatos užvedzda pasirengusi dabar geriaus pridaboti pieno prekystą, tik nežinia, ar ilgai dabos? Prederėtų prižiurėti prekystą ir kitų valgio produktų, o gal persitikrintų, kad ne tik piena yra visoki nereikalingi primaiszymai.

Nori uždrausti pardavineti mesa.

Prokuratorius szteto Missouri Crone atsiszaukė į augszcziausią szteto sudą su reikalavimu uždrausti rubežiuose szteto Missouri: Armour & Co., Armour Packing Co., Svift & Co., Hammond Packing Co., Cudahy Packing Co. ir Henry Krug Co. turėti ne tik pio vinyczias, bet net pardavinėti mėsą ir isz jos iszdirbimus, kadangi szitos kompanijos padarė sukalbį ant isznaudojimo žmonių.

Gaisrai.

Richmond, Va. Sudegė netoli Charlottesville esanti moksliszka įtaisa "Burns University School". Prapuolė du studentai, apie kuriuos mena, kad jie turėjo sudegti.

Pontiac, Ill. Sudegė czia rytinė dalis Reform įtaisų. Žmonis vienog laimingai visus pasisekė isz užsidegusių triobų iszvesti. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

New York. Sudegė ant Staten Island Sund esanczios kerosino pervalymo įtaisos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 doliarų.

Winipeg, Manitoba. Sudegė didėės javų krautuvės Forte Williams, o jose apie pusantro miljono buszelių javų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150 000 dol.

Dubuque, Ia. Sudegė czia įtaisos Iowa Iron Works. Prie gesinimo, nugriuvusios sienos trys ugnagesiai likosi užmuszti, o vienas mirtinai sužeistas.

Danbury, Con. 6 d. gegužio miestelyj New Milford siautė didelis gaisras, kuris isznaikino 50 namų, du banku ir tris hotelius. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarių.

Council Bluffs, Ia. Sudegė czia didžiausia trioba ir kopyczia nebylių namų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 400000 dol.

Ames, Kans. 9 d. gegužio isz degė beveik visas sztas miestelis turintis 500 gyventojų. Sudegė teiposgi jau už miestelio buvusios lentų piovinyczios Chicago Lumber Co.

Vetros.

New Castle, Pa. Siautė szitose aplinkinėse baisi vėtra, kuri daug blėdies pridirbo; terp kitko ji sugriovė dirbtuves Sharon Tin plate Works. Blėdį vėtros padarytą skaito ant 150000 dol. Minėtose dirbtuvėse laike tos vėtros dirbo 2000 darbininkų. Jie persigandę, ant syk pradėjo veržtiėsi laukan; ant laimės vienog visiems pasisekė iszsigelbėti.

Expliozijos.

Marion, Ind. Ant South Bronson str. vienuose namuose atsitiko naturaliszko gazo expliozija, kurios mažiausiai 20 žmonių likosi sužeistų.

Sheredan, Pa. Ant czianykszczios geležinkelio stacijos užsidegė kerosino prileisti vagonai, kas pagimdė baisią expliozijų; deganti kerosinas uždegė daug netoli geležinkelio stovinczių triobų. Prie to mažiausiai 20 žmonių likosi užmusztų, skaitlių gi sužeistų paduoda ant 3 szimtų su virszum. Blėdį expliozijos padarytą skaito ant 700000 dol.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Richmond, Va. Netoli Lynchburg, ant Southern Railroad geležinkelio, greitasis trukis susimuszė su tavoriniu. Prie to trys vagonai susidaužė ir paskui užsidegė. Truksta dviejų geležinkelio darnų nuo tavorinio trukio, kurie turbut likosi užmuszti. Terp pasažierų pavojingai užgautų nėra.

Isz darbo lauko.

¶ Omaha, Wis. 300 giserių pakėlė czia sztraiką ant iszkovojimo geresnių algų.

¶ St. Paul, Min, Pakėlė sztraiką czianykszcziai darbininkai dirbanti prie triobų statymo.

¶ St. Paul, Min. Beveik visi darbininkai dirbanti prie triobų statymo sztraikuoja szitame mieste.

¶ Omaha, Neb. 300 czianykszczių geserių pakėlė sztraiką ant iszkovojimo didesnių už savo darbą algų.

¶ Milwaukee, Wis. Carmakers czianykszcziose liejinycziose pakėlė sztraiką ant iszkovojimo didesnių algų.

¶ Pittston, Pa. Virszininkai angleksių szito distrikto tvirtina, jog prie sztraiko pristos szitame distrikte 150000 darbininkų.

¶ Hazleton, Pa. Užgimė czia jau angleksių sztraikai: didesnė dalis jų nėjo visai į darbą, kiti gi nuėjo į kastynes pasiimti tik savo įnagius, bet dirbti atsisakė.

¶ Scranton, Pa. Tarybos terp darbininkų ir darbdavių kietų anglių kastynių ne iszdavė nė jokių vaisių todėl darbininkai nutarė visose kietų anglių kastynėse pakelti sztraikus.

¶ Helena, Mont. American Smelting & Refining Co. sutiko priimti darbininkų reikalvimus. Tokiu budu sztraikai pasibaigė. Svarbiausias darbininkų reikalavimas buvo: kad butų pripažinta jų unija.

¶ Hazleton, Pa. Cook Bros ir Pardee & Co. paleido nuo darbo kalnakasius ir uždarė kastynes. Vieni masziniai, peczkurnai ir dirbanti prie pompų dirba, kiti visi likosi nuo darbo paleisti.

¶ Springfield, Ill. Angleka siai Alton distrikto, Illinojaus anglių kastynių susitaikė su kastynų savininkais, todėl tame distrikte sztraiko ne bus; kituose distriktuose traukiasi dar nesutikimai, kurie gal sztraikus pagimdyti.

¶ Johnstown, Pa. 6000 darbininkų Webster Coal and Coke Co. kastynių pakėlė sztraiką ir pasirengę sztraikuoti teip ilgai, kol kompanija nesutiks mokėti už darbą pagal Altonoj užgirtą užmokesnio tabelę. Per tai 10 kastynių reikėjo uždaryti.

¶ Minneapolis, Minn. 500 organizuotų malunininkų pareikalavo 8 valandų darbo dienos (dabar dirba jie 12 val.) prie to paties užmokesnio, kokį gauna dabar. Jeigu darbdaviai atmes reikalavimą, darbininkai nutarė sztraiką pakelti.

¶ Prezidentas Illinojaus dalies United Mine Workers organizacijos paskyrė laiką kastynių savininkams iki 15 d. gegužio priimti darbininkų reikalavimus. Jeigu iki tam laikui nesutikimai ne pasibaigs, visi prigulinti prie organizacijos darbininkai pakels sztraiką ir kastynes reiks uždaryti.

¶ Cincinnati, Oh. Pakėlė sztraiką darbininkai Cincinnati Coperage Co. dirbtuvių. Darbininkai reikalaujo 9 valandų darbo dienos, dabar jie turi dirbti teip ilgai, kaip kompanijai patinka. Darbininkai reikalauja pripažinimo jų unijos. Visko to kompanija ne nori pripažinti.

¶ Shamokin, Pa. Kadangi nepasisekė anglekasių organizacijoms susitaikyti su darbdaviais reikaluose už darbą užmokesnio, tai darbininkai visi nutarė klausyti organizacijos virszininko, kuris prisakė darbininkams sztraikuoti. Kastynes kietų anglių atseis uždaryti. Kaip ilgai trauksis sztraikai, dabar nieks ne gal įspėti.

¶ Mineapolis, Minn. Prigulinti prie unijos czianykcziai malininkai pakėlė sztraiką. Nusprendė sztraikuoti ir vežėjai, jeigu jų reikalavimai ne bus darbdavių priimti. Duonkepiai reikalauja po 2 dol. už nakties darbą, o kad darbdaviai ant to ne sutinka, darbininkai nutarė teipgi sztraikuoti. Tokiu budu czia visi organizuoti darbininkai pristos prie sztraiko.

Isz Lietuviszku diryu.

Isz Masachusetso szteto.

Sztete Massachusets daugiausiai lietuvių yra Bostone ir Worcesteryj. Nors Worcesteryj lietuvių yra beveik tiekjau ką ir Bostone, bet darbuose ant tautiszkos dirvos worcesteriecziai ne gali nė lygintiesi su Bostono lietuviais; net gailestis ima, žiurint į worchesterieczių miegą, jų nesutikimus ir atszaimą. Ant tokio lietuvių skaitliaus ne turi jie nė Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj kuopos, nėra nė kuopos Tėvynės Mylėtojų Draugystės. Ką užtai reikia kaltinti, mes ne norime spręsti. Yra czia trys mažai ką veikianczios ant tautiszkos dirvos draugystės: Szv. Kazimiero, Szv. Jurgio ir Szv. Liudviko ne perseniai kunigo Jakszczio sutverta. Mieriai visų tų draugysczių beveik vienoki. Kam gi todėl reikia dalytiesi į tris, jeigu viena, turėdama daugiau sanarių, tvircziau pati stovėtų, o tuom pacziu daugiau gero galėtų atgabenti savo sanariams. Terp tų draugysczių nėra nė jokio savitarpinio ryszio, meilės ir brolystės, kaip tai priderėtų but terp lietuviszkų draugysczių. Gaila, kad czia nėra atsakancziu vyrų, kurie galėtų pasidarbuoti ant sutvėrimo kuopų musų svarbiausių tautiszkų organizacijų: Tėv. Myl. Dr. ir Susivienyjimo; kurie panorėtų sziek tiek terp czianykszczių lietuvių iszrauti žemininczius jų vaidus ir nesutikimus, suvesti musų brolius į vienybę. Czia daugiau yra platint jų vaidų, negu meilės ir tame tai didžiausia musų nelaimė. Czianykszcziai lietuviai Tėvynės Mylėtojų Draugystę ir Tautiszką jį Susivienyjimą laiko už laisvamanių organizacijas, prieszingas katalikiszkam tikėjimui. Rodosi dvasiszkam vadovui priderėtų tą klaidžią nuomonę naikinti, bet jis to ne daro. Turbut jam visai kas kitas rupi, o ne sutikimas ir meilė terp brolių, ką isz savo paszaukimo turėtų sėti, bet jis sėja visai prieszingą savo paszaukimui sėklą.

Bostono lietuviai daug augszcziau stovi už waterburieczius kuriuos su tautiszkais darbais jau seniai pralenkė.

Gegužio mėnesyj užsidėjo czia lietuviszkas saliunas (be to butų galėję apsieiti Rd.) ir mė-inyczia.

Lietuviszka Szv. Petro parapija gerai laikosi. Ji be kunigo pastatė bažnyczią; visi laukia tos dienos, kada ji bus paszventinta. Kad tik gautų gerą, tikrai mylintį savo tautą kunigą, o ne mėgstantį vien isznaudoti savo brolius. Kunigas Gricius per septinis metus neįstengė nė pradėt statyti bažnyczią, o Szv. Petro parapija ir be kunigo į trumpą laiką pastatė jau savo bažnyczią. Kunigas Gricius dar vis nesiliauja rinkęs aukas ant savo bažnyczios, bet statymą jos vis atideda "ad calendas graecas"; dar, turbut, ne tik nieks, bet ir jis pats nežino, kada pradės ir kur ją statyti; ar gal ne pradės niekada? Ant ko eina todėl aukos ant statymo bažnyczios kunigui Griciaui lietuvių sudėtos?

M. M. Mockepetris.

Isz Baltimores, Md.

5 d. gegužio Lietuvių Teatraliszka Draugystė atloszė tragediją "Keistutis".

Ant teatro susirinko žmonių ne perdaug, bet visiems perstatymas patiko. Rods vienas, negalėdamas savo kvailumą paslėpti, pradėjo žolių lapus mėtyti ant scenos, bet jis-ai kumai likosi sargo nuo salės praszalintas.

Isz aktorių geriausiai atliko roles: Keistutis, Aldona, Konradas, Vaidyla ir Butrimas; vidutiniszkai: Agaila, Prora Bilgenas, Kunonas, Tarnas ir Marė; praszczian atloszė: Biruta, ir Vytautis; Albanas nežinojo kada iszeiti ant scenos ir rolę prastai mokėjo.

V. Asiuklius.

9 d. gegužio pasipiovė czia lietuvė Ona Gudaitienė, iszėjus vyrui į darbą, o vaikams į mokyklą. Pasipiovusi moteriszkė turėjo 37 metus; paliko ji szeszetą vaikų; vyriausioji duktė turi jau 16 metų. Nors patžudė jau seniai Amerikoj, czia ji apsivedė, bet Baltimorėj gyveno nuo dviejų metų Kaip szneka žmonės, nusižudė ji dėl nesutikimų su vyru.

Neseniai vienoje lietuviszkoje karczemojo italijonas supiaustė lietuvį Juozą Kaminską. Nugabeno jį į ligonbutį, bet daktarai pripažino sužeidimus už mirtinus. Italijoną suaresztavo. Kaminskas buvo czia žinomas kaipo geras peztukas.

11 d. gegužio likosi czia nepriguimingo vyskupo Kaminsko paszventinta neprigulminga lietuviszka Visų Szventų bažnyczia. (Ar joje už prabaszczių yra Dilionis? Jeigu Kaminskas ne pripažįsta Dilionį už neprigulmingą kunigą, tai juk ir jo bažnyczios ne galėjo szventinti? Rd.),

Keleivis.

Isz Philadelpios, Pa.

Czianykszte 10 Susivienyjimo Lietuv. Amerikoj kuopa parengė metinį maskinį balių. Buvo paskirtos trys dovanos už juokingiausiai ir geriausiai apsitaisiusias maskas. Pirma dovana buvo — auksinis laikrodėlis; antra — puikus albumas; trečzia — gražus žiuronas.

Ant baliaus susirinko pilna salė žmonių, atėjo ir daug maskuotų visokiuose kostiumuose.

Į sudžias, sprendimui kam turi patekti dovanos, kuopa iszrinko: Joną Sungailą, Antaną Zuikį ir Juozapą Ruszkį.

Gražiausios maskos buvo: Liuosybė, laikanti Suvienytų Valstijų vėlavą (Liuosybė turi rankoj žiburį, o ne kokią nors tautiszką vėlavą, kadangi tas reiszkia pri spaudimą pergalėtų tautų. Rd.), o lietuviszkos vėlavos ženklus turėjo ant drabužių. Terp buvo pasirėdžiusi rasztininkė Lietuvos Dukterų Dr-tės, Marijona Zaldariutė (dabar Szedienė). Antra puolanti į akis maska buvo — lietuviszkas kerdžius su triuba, botagu ir krepsziu; atėjo jis basas, o paskui, salės viduryj atsisėdo ir apsiavė kojas į vyžas isz karnų nupintas. Kerdžium buvo Mikolas Velikis. Treczia isz žingeidesnių maskų buvo czigonka, apsikabinėjusi cekinais ir karieliais. Vaikszcziojo ji po salę, dėjo kazyras, žiurėjo į ranką norintiems ateitį žinoti ir elgėsi teip kaip czigonkos Lietuvoj. Czigonka pasirodė prezidentė Lietuvos Dukterų Dr tės Bronislova Saldariutė.

Visos trys czia paminėtos maskos gavo dovanas: pirmą dovaną, taigi auksinį laikrodėlį, gavo "Liuosybė"; antrą, taigi albumą, — lietuviszkas kerdžius; treczią taigi žiuroną — czigonka.

Ant baliaus daug maskų buvo pasirėdžiusių į visokius kostiumus; per visą laiką jų nė pažinti ne buvo galima. Tik kada sudžios paszaukė apdovanotus dovanoms ir kada jie nusiėmė maskas, tąsyk tik visi pažino, kas buvo po tokioms maskoms.

Balius nusidavė labai gerai ir per visą laiką visi gražiai užsilaikė; pirma gi ant tokių balių tankiai pas mus budavo nesutikimai, o kaip kada budavo net musztynes. Musų miesto lietuvisi žymiai mat pasikėlė nuo to laiko, kada suprato, kur juos nori nuvesti duszių ganytojas.

Aleksandra Jocis.

Isz Waterbury, Conn.

Darbai eina czia gerai ir kiekvienas gali darbą gauti; tik tas ne dirba, kas dirbti ne nor. Lietuviai uždirba czia pusėtinai, tik gaila, kad uždarbių daugumas ne apverczia nė ant savo, nė ant savo tautos naudos. Daugelio czianykszczių lietuvių sunkiai uždirbti pinigai patenka saliuninkams. Yra czia diktai lietuvių, kurie girtuokliauja per czielas naktis: pradeda saliunuose, o kada saliunus uždaro, tai girtuokliauja namieje. Pasigėrę rėkia ir klykia, sukelia aplink gyvenanczius svetimtauczius, kurie žiuri per langus, tikėdami, kad lietuviai piaujasi terp savęs, o tuom tarpu jie mat tik saviszkai, pagal savo papratimą, linksminasi. Svetimtauczių akyse toks besilinksminimas iszrodo biauriu, o teip besilinksminant ems tas iszrodo gražiu ir jie nė ne supranta, kad tuom užtraukia panieką ant visų lietuvių.

Neseniai į vieną lietuviszką gyvenimą susirinko pulkas jaunų ir senų girtuoklių ir pradėjo raugą maukti. Szeimyninko tąsyk ne buvo namieje, jis buvo iszėjęs, namieje buvo tik vaikai, kurie teiposgi dalyvavo girtuokliavimuose. Sugrįžęs tėvas, kol buvo svecziai, nieko ne sakė, bet kada tie iszsineszdino, ėmėsi barti vaikus. Vaikai szoko ant tėvo, tėvas griebė diržą ir su juom norėjo nubausti vaikus. Isz to kilo smarkios musztynės. Ant klyksmo atbėgo dėdės su knipeliais ir suaresztavo tėvą.

Visi czia paminėti vyrai priguli prie teip vadinamų dievuoczių, ne skaito musų dvasiszko vadovo keikiamų laikraszczių nė knigų, jie vaikszczioja kas szventą dieną į bažnyczią ir klauso jo pamokslų. Kodėl kunigas ne pamokina jo klausancziu, kad girtuokliavimai ir musztynės ar tai saliunuose ar namieje priguli prie biaurių užsiėmimų. Jeigu kunigui isztikro rupėtų doriszkas pakėlimas jo klausancziu žmonių, jis rastų progą juos nuo tokių darbų sudrausti ir jie be abejonės jo drausmių labiau paklausytų negu pamokinimų kitų. Tuom tarpu, nors girtuokliavimai ir ne gražus darbai nesiliauja terp lankancziu bažnyczią, gerų pamokinimų mažai girdi žmonelės lygiai bažnyczioj kaip ir namieje. Musų dvasiszkas vadovas labai myli denuncijacijas ir prie jų pratina žmonis; tokiu budu vietoj sėti gerą sėklą, sėja piktą. Argi todėl įstabu, jeigu terp musų miesto lietuvių teip daug matyt pikto! Kas kokią sėklą sėja, tokių ir vaisių sulaukia.

Bažnytinis

Isz Stoughton, Mass.

Lietuvių yra czia gana diktas burelis: pavienių bus apie szimtas, apsivedusių yra 10 szeimynų, tik gaila, kad terp to gana didelio musų tautieczių skaitliaus mažai yra prakilnesnių; suprantancziu musų tautiszkus reikalus ir pritarianczių tautiszkiems darbams. Teisybė, tuli czianykszcziai lietuviai skaito lietuviszkus laikraszczius, daugiausiai ateina czia "Lietuvos", bet daug daugiau yra tokių, kurie atliekamą laiką praleidžia prie szinkoriaus baro ir prie kazyrų.

Merginų yra czia teiposgi tulas skaitlius, bet ir terp jų yra kelios neaugszcziausiai doriszkai stovinczios: yra gerianczios degtinę drauge su vyrais iki nepasigeria. Tulos moterys ne supranta szeimynos reikalų ir savo paczių pareigų, vietoj stengtiesi susipažinti su toms pareigoms, užsiima apkalbėjimais artymo ir tuom gimdo lygtyczia vaidus ir nesutikimus. Žinoma, teip dideliame lietuvių skaitliuje yra vyrai verti pagyrimo ir godonės, besielgianti paveikslingai, mylinti savo tautą, bet turbut daugiau czia bus visai kitaip besielgianczių, neužkencziancziu kitų brolių lietuvių; jeigu įmanytų, tai tie niekszai ne vieną szaukste vandens paskandytų; jie pats ne žino, kodėl kitų brolių nekenczia.

Czianykszcziai Rubber Co. kriaucziai bandė sutverti uniją. Buvo jau keletas mitingų, ant kurių prie unijos pristojo 170 sanarių, o tame daugiau negu treczdalys lietuvių; bosai vienog labai nekenczia unijos ir stengiasi jos organizatorius praszalinti nuo darbo ir tą isz tikro bando daryti. Isz lietuvių pirmiausiai atstatė nuo darbo Degutį, o dabar jieszko priekabių ir stengiasi atstatyti Maczį ir Sziliszkį, taigi tuos lietuvius, kurie daugiau už kitus supranta apie darbą, kalbą ir darbininkų reikalus. Ant vietos praszalintų nuo darbo, prigulinczių į uniją, priima, isz kur nepapuola, scabsus ir tokiu budu stengiasi iszardyti uniją, bet nežinia, ar tas boseliams pasiseks. Pavarius nuo darbo unijos organizatorius, gal už juos užstoti kiti darbininkai prigulinti į uniją, gali dirbtuvėse pakilti sztraikai, dėl kurių atseitų dirbtuves su visu uždaryti. Gaila vien, kad daugelis prie unijos prisiraszusių lietuvių visai nesupranta darbininkų reikalų ir apie juos nesirupina, tems rupi jų paczių pelnas ir nauda szios dienos. Toki ne iszdrys užstoti už savo brolius milijonierių skriaudžiamus ir isznaudojamus.

Unistas.

Isz Hudson, Mass.

Czianyszcziai lietuviai užmanė sutverti broliszkos pagelbos draugystę isz lietuvių Hudson ir Maynardo: nutarta draugystę užlaikyti Maynarde. Hudsoniecziai yra jos organizatoriais ir jie daug darbo ir vargo turėjo, kol prikėlė isz sunkaus miego mažiau iszmananczius brolius. Prieszai tautiszkų draugysczių nesidrovėjo niekinti visokiais budais mieganczių brolių budintojus, organizatorius perstatė prigavikais; ateirado net toki, kurie gazdino net kriminalu, jeigu organizatoriai nesiliaus savo naudingo visiems lietuviams darbo. Musų darbininkai vienog ne nusigando tamsių nedorėlių gazdinimų, darbuojasi toliau ir yra viltis, kad jų darbas dėl nieko nesuprantancziu niekintojų stabdymų ne nueis ant niekų, bet iszduos vaisius. Žinoma, yargo yra užtektinai, kadangi mažai czianykszczių lietuvių skaito knigas ir laikraszczius, tai protas jų ne gali apimti visko, jie negali pridera nczciai suprasti savo paczių reikalų ir naudos; klauso vien, ką pasakys lojeris arba policistas, kurių rodą laiko už svarbiausią ir geriausią ir prie kurių kreipiasi su visokiais reikalais, tankiausiai ant stabdymo visiems lietuviams reikalingų ir naudingų darbų ir užmanymų. Nutarėme ne paisyti ant zaunų stabdytojų, nuo jų szalintiesi; tegul jie sau daro, ką nori, o mes eikime savo keliais; nutareme rupintiesi apie musų reikalus ir siteitį.

4 d. gegužio mieste Maynard susirinko pusėtinas lietuvių burelis. Ant to susirinkimo likosi galutinai sutverta paszelpinė lietuviszka Szv. Juozapo Draugystė. Isz syk prisiraszė 22 sanariai, kurie visi užsimokėjo prigulintį mokestį. Pradžia padaryta. Tikimės, kad toliau skaitlius sanarių pasidaugįs iki szimtui arba ir daugiau, kadangi Maynarde ir Hudsone ne truksta lietuvių. Turime viltį, kad su laiku ir stabdytojų protas pasikels, kad jie ne tik liausis stabdymo visiems naudingo už manymo, bet ir patys nesiszalįs nuo susitvėrusios draugystės, bet prie jos prisiraszys. Kitose lietuvių apgyventose vietose nuo seniai yra po kelias lietuviszkas draugystes, o vienog jų žemė ne prarijo, nėra todėl ką baugintiesi draugystės ir pas mus.

Hudsonietis.

Isz Chicagos, Ill.

Nedėlioj, 4 dieną gegužio, "Jaunų Amerikos Lietuvių Pasilinksminimo Kliubas" laikė savo mėnesinį susirinkimą. Isz nutarimų vienas yra vertas paminėjimo. Apsvarszczius Kliubo reikalus, p. J. I. Bagdžiunas paaiszkino Kliubui apie Lietuvos kankintinius, kurie, triusdami ant tėvynės labo, tapo meszkino isztremti į Siberiją ir kitus Maskolijos kraszius, kur nemažai vargų kenczia. Toliaus paaiszkino apie jaunuomenę, besimokinanczią užrubežyje, susidedanczią isz dorų ir darbszczių tėvynainių, kurie nusikaltę maskoliszkai valdžiai už lietuvystę, priversti buvo pasitraukti į užrubežius ir ten stengtiesi pabagti savo pradėtą mokslą, bet neturėdami spėkų, szaukiasi į mus, praszydami paszelpos. Davė įneszimą, idant Kliubas paaukautų ant virszminėtų dalykų $10: $5 jaunuomenei ir tiek pat kankintiniams. Ineszimą patvirtino prezidentas p. Zacharevicze ir vienbalsiai sanariai priemė. Mi ėtai suma likosi paskirta ir atiduota "Lietuvos" rėdystei.

Minėtas Kliubas susitvėrė pabaigoj 1900 metų ir isz pradžių buvo tik apie 6 sanariai. Su laiku augo didyn, ir dabar turi su virsz 35 sanarius isz padorių, jaunų lietuvių. Mieris Kliubo yra: lavintiesi fiziszkai ir protiszkai, platinti terp savęs apszvietimą, stoti visiems už vieną, gelbėti vienas kitą visokiuose reikaluose, reikale duoti paszelpą. Laike ligos nėra paženklintos paszelpos, bet duodasi pagal reikalą ir ligonio padėjimą.

Kiekvienas, norintis prisiraszyti, gali ateiti ant susirinkimų kurie yra laikomi pirmą nedeldienį kiekvieno mėnesio, svėtainėje J. Ivaszkevicziaus, 3301 Auburn ave Įstojimas $2, mėnesinė 50c. Kliubo virszininkais yra: Adolfas Zacharevicze — prezidentas; Jonas Urbas — vice-prezidentas; M. Tananevicze — sekr; J. Bagdžiunas — finansų-sekr.; Adomas Zacharevicze — ždininkas.

Chicagoj yra suvirsz 40 draugysczių ir jeigu kiekviena paaukautų po $10, tai but $400, o dabartės laikraszczai neureikalaituti ker visus metus visoj Amerikoj. Nekurios teip vadinamos tautiszkos draugystės parengia apvaikszczojimus, bet isz surinkto pelno nė cento ne paaukauja ant tautiszkų reikalų.

Vienas isz Kliubo Sanarių.

Isz S. Boston, Mass.

Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj XVII seimo balius atsibus 20 d. gegužio, vakare, svetainėj Turner Hall, pn. 29 Middlesex str.

Draugystės su pilna paroda iszeis isz svetainės pn. 318 Broadway S. B. ir marszuos paskirtoms gatvėms į Bostoną. Atėjus į paskirtą halę, bus balius, kuris trauksis nuo 8 val. vakaro iki 3 val. ryto.

Bostono ir visų aplinkinių lietuvius praszome ant to baliaus kuo skaitlingiausiai ateiti, atėję nesigailės, nes bus tai toks balius, kokio dar Bostone niekada ne buvo. Bus gera muzika. Sėdynės yra po 75c., 50c., 35c. ir 25c.

21 d. gegužio vakare, bus deklamacijos; paskui bus teatras: atloszta bus originaliszka lietuviszka komedija p. a. Amerika Pirtyje. Teatrą rengia vietinė lietuviszka Teatraliszka Draugystė. Tarpuose terp aktų, atgijusi Dr-tė Birutės Kankles dainuos lietuviszkas dainas. Dainos bus padainuotos sekancziosi: "Sugrįžk", "Viena Daili Mergelė" ir "Te gyvuoja musų tauta". Užpraszome visus susirinkti, o nieks nesigailės.

Komitetas seimo regėjų.
Sekr. N. Gendralius.

Isz Pueblo, Col.

Lietuvių yra czia ne daugiausiai: apsivedusių yra 8 poros, o pavienių bus apie 30. Visi gyvena gražiai, sutikime. Darbus visi lietuviai turi ir nesiskundžia.

Darbai sziuom kartu eina czia gerai. Jeigu kas isz kitur norėtų czia atkakti, gali keliauti; darbą greitai gaus. Pueblėj nėra žmonių be darbo ir bosai ne labai puikavojasi, kadangi truksta czia žmonių.

Aukso kastynėse ir dirbtuvėse prasidėjo darbai nuo 1 d. gegužio, o geležies dirbtuvėse kompanija pagarsino per pri ipintus ant vartų pliakatus, kad nuo 1 d. gegužio pakelia darbininkų algas.

S. S. D.

Atsiszaukimas Paryžiaus laikraszczio "La Plume".

Iszeinantis Paryžiuje prancuziszkoj kalboj dumėnesinis laikrasztis "La Plume" (antraszas: 31, Rue Bonaparte. Paris) rengia anketą apie revoliucijoneriszką krutėjimą Maskolijoj, prie ko kvieczia dalyvauti visas gyvenanczias Maskolijoj ne maskoliszkos kilmės tautas, kaip antai: lenkus, finlandieczius, armenieczius, lietuvius, latvius, rusinus ir žydus, iszteikszti atsakancziais rasztais kovą su maskoliszku randu ir savo siekius. Atsakanczius rasztus, paraszytus vienoje isz terptautiszkų kalbų (prancuziszkoj, angliszkoj, arba vokiszkoj) galima siųsti tiesiog į redakciją laikraszczio "La Plume"; paraszytus gi lenkiszkai arba lietuviszkai galima siųsti per tarpininkystę ėsancziosi Paryžiuj lietuviszkos Dr-tės "Želmuo" (antraszas jos: Societe Lithuanienne "Želmuo". 34 Rue Serpente. Paris.)

Ar mirsztantis jauczia skaudėjimą?

Neseniai profesorius Nothnagel skaitė lekciją apie mirtį, kurioje užgriebė vieną isz svarbių klausymų: ar mirsztanti jauczia skaudėjimą, ar mirtis atgabena sopulius? Ant to profesorius atsako sziteip:

Be abejonės daugelis mirsztancziu priesz mirtį jauczia didelius skaudėjimus, nors ir toki paskutinėj valandoj nužudo jausmus, todėl mirdami ne jauczia jau skaudėjimų. Bet tokių atsitikimų, sulyginant su mirczių skaitliumi, yra ne daug; ir czia skaudėjimus, sopulius gimdo ne mirtis, bet liga atgabenanti mirtį; pati mirtis yra be sopulių ir skaudėjimų. Mirsztanti gi nė nuo gimdancziu skaudėjimus ligų, bet nuo senatvės, kada palaikanti gyvybę organai susinaudoja, ne jauczia nė jokių skaudėjimų, numirszta teip ramiai, kaip ramiai užmiega pailsęs darbininkas. Gamta mat, atimdama gyvybę, rupinasi, kad jos nustojantis ne turėtų nė jokių kanczių, kad užbaigtų gyvastį be jokių skaudėjimų, todėl net mirsztantiems nuo visokių ligų atima priesz mirtį jausmus, kad jie nors užbaigtų gyvenimą be kanczių. Ką jauti, klausė daktarai mirsztanczio prancuzo rasztininko Fontenello, kuris iszgyveno szimtą su virszum metų. "Nieko daugisu, kaip vien, kad sunku man gyventi". Apskritai mirsztanti ne tai supranta, kad mirtis žmogui teip reikalinga kaip ir miegas, mirtis yra tik iszluosavimas nuo gyvenimo sunkenybės. Persenusio žmogaus apsilpsta visi organai, visi jie darbuojasi sunkiai, palengviau negu jaunystėj, noras gyventi apsilpsta, o ant galo ir visai isznyksta. Todėl tai visi mirsztanti nuo senatvės mirszta ramiai be jokių skaudėjimų; gyvybė isznyksta teip kaip liepsna žvakės vėjo užpustos. Tokiems ne reikia nė tikėjimiszkų įkvėpimų ir be jų jie mirszta ramiai, be jokios baimės. Metymaisi kuno, gargaliavimas ger

teiposgi nė jokių skaudėjimų ne jauczia. Baisi ir skaudi yra mirtis nuo deginimo arba ir nuo kankinimų, bet tokią mirtį žmogui surengia ne gamta, tik teiposgi žmonės. Gamta mirties valandoj daug mielaszirdingesnė žmogui už tokius jau žmonis, gamtos atsiųsta mirtis atima gyvybę, bet tą daro be jokių skaudėjimų tam, kuriam gyvastį atima.

Isz visur.

‖ Sasros apskrityj, Vokietijoj, paskutinės szalnos isznaikino beveik su visu vynyczias.

‖ Netoli Morella, Italijoj, nuslinkusios nuo kalno žemės 13 žmonių likosi užmusztų.

‖ Vengrijoj iszdegė su visu maudynių vieta Bosifelt. Sudėgė czia 200 namų. Laike gaisro daug žmonių likosi sužeistų.

‖ Pradžioj szių metų Varszavoj isz viso buvo 736625 gyv., tame skaitliuje buvo: katalikų 441583, stacziatikių 35681, žydų 252824.

‖ 6 d. gegužio, Prancuzijoj, aplinkinėse Bayonnos, Bordeaux ir Paryžiuj buvo gana smarkus žemės drebėjimai, bet jie beveik nė jokios blėdies nepadarė.

‖ Rusiniszka Szevczenkos Draugystė, stengiasi parengti neprigulmingą rusiniszką universitetą Lvove. Reikalingus ant to pinigus ketina surinkti isz aukų nuo visų rusinų.

‖ Szesztinių dieną, sziaurinėj Prancuzijoj, aplinkinėse Amiens ir Abbeyville siautė smarkios sniego darganos. Sniego teip vėlai Prancuzijoj nė seniausi žmonės ne atmena.

‖ Berlyne (Vokietijoj) miesto užczėdyjimo kasoj pasirodė didelės prigavystės ir prisisavinimai žmonių sudėtų pinigų. Buchhalter's ir kasos prižiurėtojai pabėgo. Gal atkaks jie į Ameriką.

‖ Netoli Leipcigo, Vokietijoj, iszszoko isz rėlių greitasis geležinkelio trukis ir susidaužė. Prie to 3 pasažieriai likosi užmuszti ir 6 sunkiai apkulti. Terp užmusztų yra ir Vokietijos parlamento pasiuntinys Friedel.

‖ Prancuzijoj, netoli Mayenville, terp Amiens ir Campiegne iszszoko isz rėlių trukis vežantis pelegrimus į stebuklingą vietą Lourdes. Prie to 9 pelegrimai likosi ant vietos užmuszti; sužeistų gi yra daug.

‖ Prancuziszkose valdybose ant Antilių salų (vidurinėj Amerikoj), ant Martinique, salos atsidarė vulkanas Pelee ir isz jo isziliejusio deganczio skystimo likosi isznaikintos Guerino dirbtuvės. Prie to pražuvo 150 žmonių.

‖ Ant salos Luzon, tirszcziausiai apgyventos Filipinų grupos buvo iki sziol 2334 apsirgimai cholera, isz to apsirgusių skaitliaus 1695 pasimirė. Mieste Manillėj apsirgo 821, isz kurių 666 pasimirė. Nuo choleros mieste Manillėj pasimirė ir keli amerikoniszki kareiviai.

‖ Iszpanijoj, miestuose Barcelonoj, Saragossoj, Irune, Tafallej ir Murcijoj buvo gana smarkus žemės drebėjimai. Murcijoj nuo žemės drebėjimo suskilo sienos katalikiszkos katedros bažnyczios, o vienas kliosztorius visai tapo sugriautas.

‖ Gražiausių žalių brangių akmenėlių smaragdų kastynės yra republikoj Columbijoj, aplinkinėse Moro ir Coscuez. Dėl besitraukiancz os nuo kelių metų sziloj republikoj revoliucijos, kastynės tos dabar apleistos, jose dirbti negali.

‖ Burų nelaisvių stovyklose anglijonų parengtose Transvaalieje ir Oranijoj iki 31 d. kovo buvo baltveidžių nelaisvių 111-508. Isz to skaitliaus isz bado ir kitokių priežasczių pasimirė 4706 suaugę ir 14894 vaikai, taigi isz viso 18600, arba 17%.

‖ Pas Paryžiuj gyvenanczius maskolius darė netikėtas kratas ir pas tulus isz jų rado rasztus, isz kokių matyt, kad jie žinojo apie rengiamą užmuszimą maskoliszko vidaus ministerio Sipiagino ir tam pritarė. Gal tuos maskolius iszvys dabar visai isz Prancuzijos.

‖ Pereituose metuose ant jurių paskendo didesnių laivų (negalinti paimti 150 tonų tavorų ne priskaityti): garlaivių 286, žėglinių laivų 735, daugiausiai laivų paskendo angliszkų; kadangi Anglija jų turi daugiausiai, todėl angliszkų daugiausiai plaukinėja ant jurių.

‖ Pere tą sanvaitę pietinę Vokietiją atlankė smarki sniego dargana, kuri užkenkė ypacz žydintiems sodų medžiams; daugelyj vietų žiedus su visu nuszalnojo. Ir vidurinėj Vokietijoj, net Berlyne ir Prusų Lietuvoj, oras buvo ne paprastai szaltas.

‖ Smarkiausi kaimieczių maisztai Maskolijoj yra Poltavos gub., kur skaitlių maisztininkų paduoda ant 30000 ir Charkovo gub., kur gubernatorium yra ypacz pagarsėjęs savo žiaurumu kunigaiksztis Obolenskyj. Maisztininkai sudegino dvarą jenerolo Duchovskio, o patį jenerolą baisiai sumuszė.

‖ Ant Daniszkų Antilių saluczių, kurias nori nuo jos nupirkti Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos, pereitą sanvaitę buvo gana smarkus žemės drebėjimai. Ant salos St. Lucia atsidarė Szv. Vincento kalno virszunė ir isz jos atsidarusios olos kyla liepsna ir dumai.

‖ Oxfordo universitetas, Anglijoj, kuriam garsus pietinės Afrikos didžturtis Rhodes užraszė visus savo turtus ant stipendijų anglijonams, vokiecziams ir amerikonams, nusprendė užrašzo ne priimti, kadangi jį pripažįsta už ne iszpildomąi. Už priėmimą buvo tik 30 balsų, o prieszingų 133.

‖ Laike antrų bandavonių su nauju orlaiviu brazilijono Severo atsitiko nelaimė: pasikėlus augsztai orlaiviui, jo balionas explioda vo ir orlaivys nupuolė ant žemės, prie ko užsimuszė patsai Severo ir jo pagelbininkas. Pirmos tokios bandavones buvo su visu pasekmingos. Užsimuszęs Severo buvo dar jaunas, turėjo vos 40 metų.

‖ Į miesta Beriers, Prancuzijoj, atkako amerikoniszkas cirkas Bernum & Bailey. Kadangi cirkas buvo mažas, visi norinti ne galėjo patilpti, tai ne įleistų minios į cirko tarnus pradėjo mėtyti su akmenims ir kelis pavojingai sužeidė. Ant galo isz lauko stovinti nupleszė audimą nuo cirko budos ir isveržė ant arenos; ant jų iszvijimo reikėjo szaukti kareivius. Po perstatymui cirkas iszvažiavo tuojaus isz Beriers.

‖ Mieste Muenchene, Bavarijoj, siuvėjas Pongratz norėjo patekti į dangų. Kadangi jis žinojo, kad jeigu pats nusižudytų, tai kaipo patžudys, ne butų į dangų įleistas, todėl jis papiovė 10 metų mergaitę, tikėdamas, kad užtai sudas jį nuspręs ant pakorimo, o kaipo valdžių pakartas, butų galėjęs į dangų patekti. Priesz papiovimą mergaitės iszsispaviedojo. Viskas vienog nuėjo ant niekų, kadangi sudas nusprendė už tai tik ant 15 metų kalėjimo.

‖ Ant prancuziszkų valdybų Antilių salų, ant salos Martinique baisus žemės drebėjimai su visu isznaikino miestą St. Pierre. Didesnė dalis miesto gyventojų likosi užmusztų. Stovinti porte laivai teiposgi likosi paskandyti, o buvę ant jų žmonės prigėrė. Paskendo Kanados garlaivys "Rovaina", angliszkas garlaivys "Raddam" tapo drucziai pagadytas. Kapitonas likosi pavojingai apdegintas, o 17 jurininkų pražuvo.

‖ Isz Rymo pranesza, buk jurininkai nuo amerikoniszko kariszko laivo Chicago, kurio oficierai Venecijoj teip negražiai pasielgė, ir Trieste, kur paskui atkako, pagimdė musztynes vienoj kavinėj, kur sudaužė stiklus, kedes ir stalus. Trys jurininkai likosi suaresztuoti, bet kad Chicagos kapitonas užmokėjo už sudaužytus daiktus, minėti jurininkai likosi pergabenti ant amerikoniszko laivo. Jeigu teip elgsis amerikoniszki jurininkai ir kituose svetimuose portuose, kiti krasztai pradės ne leisti visai amerikoniszkų laivų į savo portus.

Maisztai Maskolijoj traukiasi savo keliu. Randas stengiasi žiaurumu juos suvaldyti, bet tik dar labiau suerzina žmonis. Nėra dabar Maskolijoj didesnio miesto, kur ne butų suaresztavę nužiurėtų valdžioms ypatų ir neiszsiuntę jų be sudo isz tėvynės. Buvo maisztai jau ir Varszavoj. Paszaukti kazokai pradėjo savisztiszka kanuole. Bandavonės iszpuolė teip pasekmingai, kad vienas isz savininkų kanuolių dirbtuvių Vokietijoj užsimanė pirkti nuo Bierkelando jo iszradimą. Laike bandavonių kanuolė mėtė dviejų tonų sunkenybes ant 12 angliszkų mylių tolumo, taigi ne toli trijų lietuviszkų mylių; pailginus gi kanuolės vamzdį, kaip sako prof. Bierkeland, galima kulkas sveriancias dvi toni numesti 90 angliszkų mylių arba ir daugiau. Ant iszmetimo kulkos ne reikia parako. Vamzdis yra isz plieno, apvyniotas variniu dratu. Padirbimas tokių kanuolių kasztuoja daug mažiau negu dabartinių.

kai vaikyti žmonis ant ulyczių susirink sius. Prie vaikymo 6 ypatos likosi užmusztos, o 225 sužeistos; suaresztavo 800, o terp tų daug vaikų neturinczių dar 10 metų. Mieste Ekaterinoslaviuje kazokai užmuszė 20 ypatų, 40 sužeidė, o 150 suaresztavo.

Pereituose metuose 6 Szveicarijos universitetus (ant tiek gyventojų kiek yra lietuvių) lankė 4046 immatrikuliuoti studentai, kuriame skaitliuje buvo 2056 szveicarai ir 1990 svetimtauczių: ant mediciniszkų ir teologiszkų fakultetų daugiau buvo svetimtauczių negu szveicarų. Szveicarijos universitetus lanko daugiausiai studentų paeinanczių isz Maskolijos; jų buvo 820, paeinanczių isz Vokietijos 614. Moterų immetrikuliuotų Szveicarijos universitetuose buvo 748, kuriame tai skaitliuje 650 svetimtauczių, o tame 560 paeinanczių isz Maskolijos ir 39 isz Vokietijos.

‖ Paskutiniai žemės drebėjimai ant salos Martinique, kaip dabar pasirodo, buvo baisesni negu isz pradžių tikėjo. Pražuvo czia mažiausiai 40000 žmonių. Mat į užgimusio vulkano olą prisigriebė vanduo, kuris, pavirtęs į garą, numetė visą kalno virszunę. Sutirpęs degantis skystimas uszsiliejo ant miesto St. Pierre ir viską ant savo kelio iszdegino ir isznaikino; sudegė net porte stovėję laivai, terp kurių 14 buvo amerikniszkų. Isz viso miesto St. Pierre gyventojų prancuziszkas kariszkas laivas Suchet tik 30 baisiai apdegusių iszgelbėjo. Kadangi telegrafų dratai likosi žemės drebėjimo nutraukyti, tai dabar nė jokios žinios nuo tos nelaimingos salos ne ateina. Žemės drebėjimai buvo ir ant kitų Mažų Antilių salų, bet kitur jie tiek nelaimių ir blėdies ne pridirbo, kaip ant prigulinczios Prancuzijai salos Martinique.

Nauji iszradimai.

∴ Frankfurto netikrų szilkų (Kunstseide) dirbtuvės, isz sutarpintų augmeniszkų medegų dirba ne tik szilkus, bet arklių ir žmonių plaukus, isz kokių dirba paskui perukus. Plaukus tokius, arba siulus, kol medega dar skysta, nuleja; jų nereikia todėl verpti, bet galima tiesiog austi reikalingus daiktus arba dirbti perukus plikams.

∴ Maskvoj, miesto ligoubucziuose atlieka dabar bandavones su nauju vaistu nuo džiovos, padirbtu italiszko daktaro, profesoriaus Marchianopo. Vaistą tą ligoniams įcziirszkia po oda teip kaip ir vaistus nuo difterito. Vaistai tie, kaip iki sziol, iszduoda gana gerus vaisius; juos ligoubucziams atsiunczia iszradėjas jų be jokio užmokesnio.

∴ Norvegietis, profesorius K. Bierkeland, pereitą sanvaitę Berlyne atliko bandavones su savo padirbta nauja elektro – magnetiszka kanuole. Bandavonės iszpuolė teip pasekmingai, kad vienas isz savininkų kanuolių dirbtuvių Vokietijoj užsimanė pirkti nuo Bierkelando jo iszradimą. Laike bandavonių kanuolė mėtė dviejų tonų sunkenybes ant 12 angliszkų mylių tolumo, taigi ne toli trijų lietuviszkų mylių; pailginus gi kanuolės vamzdį, kaip sako prof. Bierkeland, galima kulkas sveriancias dvi toni numesti 90 angliszkų mylių arba ir daugiau. Ant iszmetimo kulkos ne reikia parako. Vamzdis yra isz plieno, apvyniotas variniu dratu. Padirbimas tokių kanuolių kasztuoja daug mažiau negu dabartinių.

Vietines Zinios.

Pereitos pėtnyczios dieną stockyarduose sudegė krautuvės piovinyczių German American Provision Co., ant kertės 44 str. ir Center ave. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 50000 dol.

Dirbtuvėse L. Wolff Mfg. Co. pereitos subatos dieną atsitiko smarki expliozija sutarpinto szvino. Prie to keturi darbininkai, kurie ne spėjo greitai nuo peczius pasitraukti, likosi sunkiai apdeginti. Kaip mena, darbininkai turėjo į peczių įdėti szlapią szviną, nuo to pasidarę garai ir pagimdė expliozią.

Namuose pn. 180 N. Clark pasimirė 2 sanvaiczių vaikas Tessies Redy. Kadangi sedėti vienai motinai prie kuno buvo ilgu, tai ant pasiraminimo jį parsineszė degti nės ir jos matyt pylė ne mažai į gerklę ir žinoma pasigėrė. Nužudžiusi protą nuo degtinės, paemė ne gyvą vaiką į glėbį, iszėjo ant ulyczios ir dainavo ir szoko teip ilgai, kol neatėjo policistas ir ne nuvedė girtos raudotojos ant policijos stacijos.

Nuo "Motinėlės".

Linksma man praneszti, kad pereitą mėnesį prisiraszė prie "Motinėlės" sziuodu nauju sanariu: Juozas Pipiras isz Scranton, Pa. (prie treczio skyriaus) ir kn. J. Ambotas isz Norwich, Conn. (prie pirmo skyriaus). Tokiu budu "Motinėlė" skaito 36 pilnus aktyviszkus sanarius ir turi geležiniame kapitole $279, kurie yra sudėti ant procentų Mechants Mechanics Bank, Scranton, Pa.

Iki 1 d. gegužio bėgamasis kapitolas persistatė sziteip:

Liko nuo 1901 m.	$92.53
Įplaukė aukų ir mėnesinių.	84.94
Viso	$177.47
Iszėjo stipendijoms ir paszalpoms	$110.00
Siuntinėjimas pinigų ir markės	$1.38
Viso	$111.86
Lieka kasoje	$65.61

Tie pinigai (65.61) randasi dabar mano rankose. Kun. M. Szedvydis (kasierius draugystės), iszvažiuodamas į Europą, paliko szitokį rasztelį:

"Sziuomi praneszu visiems sanariams "Motinėlės", jog iszvažiuodamas į Europą ant nekurio laiko, palikau visus pinigus bėgamojo kapitolo $25.61 (balandžio 29 d. įplaukė dar mėnesinių $40) ant rankų kun. A. Kaupo, sekretoriaus "Motinėlės", o bankinė knigutė nuo geležinio kapitolo $269 (nuo 29 d. bal. $279), kurs yra sudėtas Merchants & Mechanics Bank Scranton, Pa., randasi teip-pat rankose kun. A. Kaupo. Budamas Europoje, rupinsiuosi, kiek galėdamas, padauginti skaitlių "Motinėlės" sanarių ir garsinti ją tautiecziams, idant szelptų savo aukomis.

Kun M. Szedvydis, kas.

Sanariai "Motinėlės", ką buvo susirinkę 29 d. balandžio Elizabeth, N. J., tą norą kun. M. Szedvydžio patvirtino.

Kun. A. Kaupas, sekr.

Reikalingas geras zeceris in „Lietuvos" spaustuve. Teipgi viens vaikas, ne senesnis 15 metu, mokantis raszyti ir skaityti, mokintis drukorystes darbo.

Draugyscziu Reikalai

Chicago, Liet. Polit. Demokratiszka Leaga tures savo baliu, subatoj, 24 gegužio, Pulaskio saleje, 800 S. Ashland ave. Prasides 7 val. vakare. Inženga vyrui su metere 50c. Ant szio baliaus bus gera muzika, bus visi demokratiszki politikieriai ir pats miesto Majoras, Harrison, kuris ves szoki Grand March. Bus tai vienas isz didžiausiu lietuviszku baliu Chicagoje. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kviecziame kuoskaitlingiausiai susirinkti ir pripildinti didele sale.

KOMITETAS.

Chicago. Dr-ste D. L. K. Zigmanto ant metinio savo susirinkimo, laikyto 20 d. balandžio, nutare palikti pigia instojimo mokesti tik už $1 per szeszis menesius. Todel kvieczia valnos valios vyrus prisiraszyti prie grynai tautiszkos draugystes kuri laiko susirinkimus nedelioj po 15-tai kožno menesio, po nr. 4601 5-th ave. kampas 46-tos ul. Instatai Draugstes yra lengvi, kasoje pinigu virsz $300. Dr-ste tures savo menesini susirinkima 18-ta d. gegužio, 3 val. po pietu, ant kurio kviecia visus sanarius ir norinczius prisiraszyti pributi in virsz mineta sale.

A. Žemaitis, sekr., 924 -33-rd st.

Chicago. Draugyste Vyskupo Motiejaus Valanczausko tures savo baliu nedelioj, 25 d. gegužio, Freiheit Turner saleje, 3421 S. Halsted st. Prasides 4 val. po pietu. Inženga vyrui su moteria 25c. Visus lietuvius ir lietuvaitrs kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Chicago. Apveizdos Dievo parapija tures savo antra metini pikninka nedelioj, 8 berželio, parke Reisings Grove, Riverside. Ill., prie 27-tos ul. Prasides 9-ta valanda ryto. Inženga vyrui su moteria 25 c. Pavienems moterims ir merginoms inženga dykai.

Reising's Grove daržas labai gražus, pilnas uksmetu medžiu, krumu, kvietku, visas elektrika apszviestas, graužus taikai pasivaikszczioti, supuokles pasisupti, laiveliai pasiplaukineti ir viskas kas tik ant zabovos reikalinga. Ant pikninko bus parengtos lenktynes ir kitokios zabovos, kuriose geriausiai atsižymeje gaus prezentus.

Imkit Metropolitan Elevatori iki W. 48 ave., isz ten La Grange streetkari iki parkui. Prie 48-os ave. ir prie parko stoves komiteto sanariai ir kiekvienam parodis reikalingus streetkarius ir pikninko darža.

Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Su guodone,

Komitetas.

Hartford, Conn. Dr-ste szv. Jono Evangelisto tures savo antra metini baliu subatoj, 24 d. gegužio, Seangerbond saleje, 11 Central Row, prasides 6 val. vakare. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Gera muzika linksmins susirinkusius sveczius. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Wilkes Barre, Pa. Susiv. Liet. Amer. kuopa tures dideli susirinkima ir prakalbas nedelioj, 25 d. gegužio, Fr. Kunco saleje, 88 E. Main st. Prakalbos bus apie Susivienyjimo reikalus, darbininku ir kitokius tautiszkus reikalus. Tarp kalbetoju bus ir d-ras J. Szliupas. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo tėvo, Jurgio Suszkelio, Vilniaus gub., Traku pav., Aleksandravo vol., kaimo Aloves. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Miss. Alena Suszkeliute,
(5—16) Box 201, Union City, Conn.

Pajieszkau savo dedes, Mikolo Miliauskos, Vilniaus gub., Traku pav., Merkines vol., kaimo Neravu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso.

Mike Miliauskas,
1334 N. Lee st., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Franuses Noreikaites, Kauno gub., Raseiniu pav., Lukes parap., kaimo Vunkiu, gyveno Chicagoje. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Leonard Dursza,
28 Union st., Kenosha, Wis.

Pajieszkau Tadeuszo Lukoszeviczisus ir Antano Steponavicziaus isz kaimo Paupiu, Eržvilkos vol., Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adress:

Jonas Tamoszaitis
118 Emley st., Philadelphia, Pa.

Aukos ant kankintiniu.

Jaun Amer. Liet. Pasilinksminimo Kliubas, Chicago.....$5.00.
A. M. Urzy, Gladstone, Colo.....0.13.
Buvo $201.11
Sykiu $206.24.
Gegužio 13, 1902 m. pasiusta ant ranku Martos Saunus in Rokaiten Vokietija 852 markes už.....$206.00.
Likosi kasoje.....0.24.

Pigiai ant pardavimo visi naminiai daigtai, mebeliai, lovos, visi kukniniai daigtai ir viskas, kas tik reikalinga prie namu užlaikomo. Savininkas iszvažiuoja in Lietuva ir todel viska parduoda. Atsiszaukkite po nr. 22 Kroll st., Chicago.

Pigiai ant pardavimo naujas 2 pentru namas su lotu ir gražum sodeliu. Sveikas óras, arti geri darbai prie „Carshops" Kuro pirkti niekad nereikalauja, nes prie geležinkelio galima pasirinkti angliu ir malku už dyką. Gera vieta žmogui darbininkui. Atsiszaukkite „Lietuvos" redakcijon.

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.
So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 291 4-th St.
NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 323 E. 55-th st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balcziunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas, 251 S. Beech st.
SOUTH BOSTON, MASS,
Wincas Kudarauckas, 72 W. 5-th St.
WATERBURY, CONN.
Jonas Tarella, 677 Riverside st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
DETROIT, MICH.
M. Mockus,
BALTIMORE. MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st
PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" kemujanu agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
V. J. Ushkuris.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"LIETUVOS ISZLEISTUVE.

Pagyrimo Laiszkas.

Turime iszreikszti savo dekinguma Juozapui Jegir už jo laiszka pagarsinta laikrasztyje „Lidove Noviny", Chicago, kurs teip skamba:

„Denver, Colo.: 3 d. Balandžio, 1902. Mano kelionėj pas pp. B. Ferring & Co. pribuvau in Colo. Yra tai gražus miestas, sveikas oras, tik man nesmagu, kad neturiu su savim Trienrio Angelica Bitter Tonic, kurs yra tai aniuoliszkas gerymas net ir patiems griesznikams, nes jis prilaiko mano sveikata ir pajiega kelioneje. Visi mano keliones draugai, kurie mums vaziuojant ragavo jo, pripažino ji už labai nera. Tegul gyvuoja Trineris."

Trinerio Angelica Bitter Tonic skiresi visu kuom nuo kitu pilviniu Bitteriu. Jis yra padarytas isz gryno naturaliszko vyno su damaiszymu geriausiu kalniniu žoleliu. yra prijemnus, stiprinantis gerimas. Jis atveda žlebcziojimo organus i naturaliszka veikme, duoda apetita, suteikia pastiprinanti miega, praszalina daug ligu, ypacz malariszku, gydo sziurpuli, malarija ir karszlige, suteikia po nuvargimui naujas pajiegas, o imtas priesz sotu valgi sudrutina žlebcziojima.

Ant pardavimo visose aptiekose ir pirmakliasiuose saliunuose, arba pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

Paiki Dovana.

Kas prisius 25c. pacto markemis, apkis 12 puikių popieru ir paveikslą D. L. K. Keistuczio su Biruta vertes 25c. dykai. Už $1.00 5 tuzinus ir dovana vertes 50c. Agentu pardaveju reikalaujam. Adresuokite teip:

The Lithuania Co.,
70 W. 5-th st., So. Boston, Mass.

AR SLENKA PLAUKAI

Jeigu teip, tai pamegyk musu nauja iszrasta gyduole kuri iszcystis galva nuo pleiskanu, sutvirtins plauku szaknis, sulaikys ju slinkima, vieton iszpuoliusiu ataugins naujus. Kiekvienam duosime užtikrinima, ir jeigu nepadarys to ka sakome, tai sugrąžinsime pinigus. Szita gyduole yra kaip del vyru teip ir del moteru. Preke $1.00 bonka. Galite prisiusti popieriny dolery prasto gromatoj.
THE ANIMATOR, 924 33rd St., Chicago, Ill

ETHNOLOGIJA,
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

Burmoje mokyklų yra gana daug, bet tose mokyklose mokina vien rašyti ir skaityti burmaniškoj kalboj ir supažindina su pamatais šventos kalbos *pali*, paeinančios iš Indijų. Beveik visi vyriškiai baigia tas mokyklas; jas užlaiko pats tėvai vaikų lankančių tas mokyklas. Bonzai arba kunigai nuolatai kalbina vyrus lankyti mokyklas, denuncijuoja tuos, kurie į jas ne siunčia savo vaikų ir ant užlaikymo mokyklų nieko ne aukauja. Tokiu budu beveik visi vyriškos lyties gyventojai yra vienodai išlavinti. Žemesnių luomų gyventojų dukterys ne lanko nė jokių mokyklų. Ant tų pačių pamatų stovi mokinimas vaikų ir kaimyniškoj, neprigulmingoj Indo Chinų viešpatystėj Siame.

Siame motina žindo savo vaikus 2 arba 3 metus. Vaikai vaikščioja nuogi teip ilgai, kol ne išmoksta pats apsivilkti. 5 metų vaikai, įmesti į vandenį, moka teip plaukti kaip žuvys. Tėvai gal su savo vaikais daryti, kas jiems patinka: gali juos mušti, kiek tik nori, gali juos apkalti į retežius, gali parduoti į vergiją. Už moteris, apsivedant, vaikinas tėvams moka vertę imamos merginos, kaip tai daro ir pirkdami naminius gyvulius.

Užaugus vaikams iki 5 metų, nuskuta jiems galvas ir siunčia į mokyklas, kad išmoktų skaityti ir rašyti. Mokyklos yra prie pagodų arba bažnyčių.

Ten kunigai kas dieną mokina po truputį skaityti ir rašyti, o užtai mokintiniai turi tarnauti savo mokintojams. Apart to jie gauna nuo tėvų užmokesnį už mokinimą vaikų, bet tankiausiai ne pinigais tik valgio produktais. Paprastai vaikas išeina iš mokyklos teipjau kvailu, kaip kvailu į ją įstojo, nors mokintojai gali su vaikais daryti, ką nori, gali juos bausti, kaip tik patinka. Motinos, atiduodamos savo vaikus į mokyklą, prašo vien mokintojų, kad jie, bausdami, ne sulaužytų bent kaulų ir neišmuštų vaikams akių. Visi baigę mokslą vaikai, nuo to ne paliuosuoti nė karaliaus vaikai, turi nors ant tulo laiko tapti bonzais, taigi kunigais, bet po kelių mėnesių, jeigu kunigauti ne nori, gali nuo to pasiliuosuoti.

Teip mokina Siame vyriškos lyties vaikus; mergaitės mokyklų ne lanko, jos mokinasi šeimynoj ir iš jų stengiasi padaryti vien pačias ir namų dabotojas ir prižiurėtojas. Jos nuo motinų mokinasi visokių moterims pritinkančių darbų; ne turtingų tėvų dukterys mokinasi sodauninkystės, kad reikalui atėjus, galėtų sau ant maisto užsidirbti.

Toks budas mokinimo, žinoma, ne gali prisidėt prie pakėlimo mokslų. Mokslai, koki yra, perimti nuo chiniečių. Literaturoj yra kelios gana geros knigos Aritmetikos. Prekėjai prisilaiko chiniško rokundų budo.

Kiekvienas turi pažinti skaitlines, nemokančių suskaityti iki 10 sudžios ne prileidžia prie liudyjimo.

Laiko skaitymas perimtas nuo chiniečių ir nuo totorių. Metai susideda iš 12 mėnesių turinčių po 29 arba 30 dienų; kas trys metai prisideda vienas mėnesis.

Siamiečiai turi keletą knigų apie saulę, mėnulį ir žvagždes, bet jos ne originališkos, tik perimtos nuo chiniečių, išverstos į siamiečių kalbą. Saulės ir mėnulio užtemimą, teip kaip ir chiniečiai, aiškina tuom, buk baisus smakas ryja saulę arba mėnulį. Stebisi siamiečiai iš europiečių, kurie žino net valandą, kada smakas užpuls ant tų dangiškų žiburių ir net žino kokią dalį mėnulio arba saulės prarys: stebisi mat iš to, kad europiečiai pirm laiko apskaito saulės arba mėnulio užtemimus ir apskaito kokia dalis saulės arba mėnulio bus užtemusi.

Ant žinių apie visokius apsireiškimus, ant papročių siamiečių matyt įtekmė chiniečių; tą patį reikia pasakyti ir apie jų kalbą, kuri teip kaip ir chiniška, susideda iš viensilabinių skambėjimų; raštas siamiečių teiposgi susideda iš daugelio ženklų kaip ir chiniškas, ženklai tie reiškia ne literas, bet skambėjimus.

Dar didesnį panašumą su chiniečiais patinkame terp gyventojų rytinių Indo Chinų kraštų, Kochinchinos ir Anamo. Anamiškas raštas yra tik perdirbtas atsakančiai chiniškas. Vaikai ir čia, kol pats ne gali apsirėdyti, bėgioja nuogi, nieks apie juos nesirupina: jie pats mokinasi bėgioti, plaukti ant vandens, padeda viens kitam, mokinasi visko viens nuo kito. Mažus vaikus motinos nešioja ant nugaros; einančios nuo darbo nešioja juos gurbuose, prikabintuose prie naščių.

Aname, teip kaip ir Chinuose, kaimuose yra daug mokyklų; mokintojus renka joms pats kaimo gyventojai, teip kaip Lietuvoj renka vaitus ir staršinas. Vaikai drauge mokinasi rašyti ir skaityti. Visas vienog mokslas remiasi ant pažinties rašto ženklų: juo katras moka daugiau rašto ženklų, juo laikomas už mokintesnį.

Skaitlines skaito anamiečiai dešimtims, laiko skaitymas perimtas nuo chiniečių. Para padalinta į 12 dalių, po 2 valandi kiekvienoj dalyj.

Teip vadinami mokslinčiai, iš kurių susideda visi augštesni urėdninkai, Aname renkasi, teip kaip ir Chinuose, per konkursinius egzaminus, tuom vien skiriasi, kad Chinuose toki egzaminai buva visokiuose didesniuose miestuose, Aname gi atsibuva vienoje vietoje, kur turi iš viso krašto suvažiuoti konkurentai norinti gauti vardą mokslinčiaus. 1894 m. ant tokių egzaminų suvažiavo 10000 konkurentų, egzaminą gi iš jų išlaikė: 200 ant pirmo laipsnio ir 60 ant antro. Egzaminuojami konkurentai renkasi ant lauko, per visą laiką egzamino juos sargiai daboja egzaminatoriai. 1894 m. egzaminai traukėsi 40 dienų, egzaminatorių buvo 20, kurie per tą laiką turėjo peržiurėti net 17000 konkurentų paduodų raštų.

Rytinės Azijos tautos.

Rytinė Azija buvo žmonių apgyventa nuo labai senų laikų. Kaip rodo randamos liekanos, Indo Chinuose, Chinuose ir Japonijoj, gyventojai perleido, teip kaip ir Europoj, visą teip vadinamą akmeninių laikų perijodą, kuriame, nepažinodami metalių, žmonės vartojo darbo įnagius ir ginklus iškaltus iš akmens; gal but, kad tie akmeniniai laikai rytinėj Azijoj pasibaigė pirma negu Europoj, kadangi pati civilizacija ne Europoj bet Azijoj užgimė. Azijos tautos pirmiau negu Europoj spėjo pasikelti ant augštesnio civilizacijos virbalo; civilizacijos sėklą iš Azijos atgabeno į Europą iš ten atsikėlusios tautos. Civilizacija Chinuose atsirado ankščiau negu kituose rytinės Azijos kraštuose; iš Chinų, per Korėją, ji prisigriebė į Japoniją, kur prieš atkakimą chiniečių gyveno kitokios kilmės tautos. Kokia tauta gyveno prieš atkakimą chiniškų žemdarbių Japonijoj, galima manyti iš užsilikusių čia dar likučių ant šiaurinių Japonijos salų plaukais apžėlusių ainosų. Iš kitos pusės, nuo pietų, atkako čia ir malajai. Iš susimaišymo tų visokių tautiškų gaivalų ir išsidirbo dabartiniai japoniečiai, kurie perėmė ne tik civilizacijos vaisius nuo mongoliškų chiniečių, bet ir visame savo kuno sudėjime palaikė daugiausiai ypatybių mongoliškos rasos.

Jeigu todėl rasiška kilmė ir kultura jungia terp savęs tautas rytinės Azijos, tai jos vienog žymiai skyriasi viena nuo kitos savo kalba: chiniečių kalba susideda iš viensilabinių skambėjimų; kalbos gi korejonų ir japoniečių yra dvigubai sudėtos, nieko bendro neturinčios su chiniška. Mat korejonys ir japoniečiai nuo civilizuotų chiniečių perėme tik civilizacijos vaisius, išmoko žemdarbystės, perėmė raštą ir tulus mokslus, bet kalbą pasilaikė savo, kurią priėmė ir chiniški ateiviai.

Svarbiausia, pagal savo skaitlių, tauta rytinėj Azijoj yra chiniečiai. Ant sutvėrimo chiniškos viešpatystės, prie kurios priguli šiądien 400 milijonų žmonių, taigi tiek kiek yra visoj Europoj ir Amerikoj drauge, gal prisidėjo ne vien chiniečiai bet ir kitokios tautos, bet be abejonės visos tos tautos buvo mongoliškos rasos. Chiniška civilizacija todėl yra tai civilizacija mongoliškų tautų sutverta ir pakelta ant to laipsnio, ant kokio ji šiandien stovi Chinuose. Chinai yra didelė viešpatystė, užima toki plotą kaip visa Europa. Kaip senovės Egiptas ir jo civilizacija susitvėrė po įtekme upės Niliaus, kurio perijodiški užtvinimai užvaisina žemę ir padaro ja vaisinga, teip ant Chinų viešpatystės ne mažą turėjo įtekmę dvi upės: *Yangtsekiang* ir *Hoangho*, kurių sutvertoj vaisingoj klonyj susitvėrė labai seniai augščiausiai kulturiškai pasikėlusi mongoliška Chinų viešpatystė. Hoangho prasideda ant Tibeto iškilimo ir besivingiuodama visaip, perbėga 5080 kyliometrų, kol prisigriebia Didžiojo oceano; ji todėl yra tai viena iš didžiausių musų žemės upių.

Yangtsekiang teka iš pradžių per kalnuotą apskritį, kol ne pasiekia Chinų provincijos Sechuan, vieno iš gražiausių ir vaisingiausių kraštų ant svieto. Ant tos lygumos, kurią upė gana tankiai už

Grand Opening.

Subatos vakare ir nedelioj, 17 ir 18 szio menesio darau inkurtuves naujai uždeto savo saliuno po nr. 1158 Leavitt st. West-Side. Užkvieczia todel visus lietuvius pažeinklintame laike atsilankyti ir pasilinksminti. Bus putki muzika ir didele sale ant pasiszokimo.

Užpraszau visus

1158 Sevitt st. Juozapas Žilis.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po.....52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52½c

Galima siusti szimtus ar tukstanczius ub iu kiek tik nori, bet siunczian maau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik szio kias sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rublius.
15 rublius.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rublius.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesialis ir ant ko jie laikosi..... 30c

Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke..... 25c

Hygiena. Daktariszka knyga arba mokslas apie užsilikymą swelkatos; isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwaio rastis kiekvienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užsilaikyti ciezelybeje sawo sweikatą, palginti sawo amži ir nockes užsigirti ginti sweikais ir twirtais sawo walkelius. Preke..... 35c

Arcyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo vilniugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembsklo. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Ala. 17 puslapiai..... 15c.

Apie turtu isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Velkalss gvildenantis politiszką ekonomiją. Kokiais keliais isidirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieps ant dragijos gyvenimo. 35c

Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutalse Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu ka daejo ikl pauksczciu, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais..... 40c.

Baudžiavos Lietuvoje. Parasže žmogus, Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsilieps ant lietuviu, kaip ligai ten tvirti kada ir kaip tapo panaikinta..... 15c

Dvyniai Vagiu. Parasze kun. Dembskis. Iszleido Susiv. Lietuviu Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslelliu Loakocno grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo zemesne už vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo..... 25c

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nikovski ir kitus, sutalse Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygszniol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir supratamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, didumą ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ezeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saidus, ar kartus, kokij juose gyvunai gyvena ir t. Žeme aprasyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigalkszstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiėmimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oraI: szalczial ar karszčiai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir nakt ir kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 629 loliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelliu: mapa, gyvuliu ir tt..... $2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke... $2.50

Gyvenimo Vaizdelial susidedanti isz asztuoniu sekanczių gražių pasakaczeiziu: Atsiveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis..... 15c

Istorija Suwienytu Walstiju Sztiautines Amerikos. Aprasze kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka kafewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo taip nasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke..... $1.00

Drutuose, gražuose apdaruose..... $2.25

Istorija Chicagos Lietuviu, ju paraspiju ir kn. Krauczuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Krauczuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais..... $2.00.

Audimo kietais apdarais, auksinials titulais..... $2.50.

Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutalse Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslelais..... 20c.

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokaliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sodejima, atmainas, gyvuliu pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelliu., 129 puslapiai..... 35c.

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis..... 10c

Katp geriausiai laideti sumrelii? Piesztnys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldo kun. V. Dembskis..... 15c

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Zemkainis. Iszleista "Tverpes Mylietoju Draugystes". — Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasiege su Lietuvos kunigalkszczeiais: Keistuczziu, Vygautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prietelyste yra mums naudinga ar biedinga..... 15c

Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia porsu. Parasze Lietuvos Mylietojas. Knyga turi 23 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateviai. Aprasze lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą..... 50c

Kražiu Sikrdyne. Aprasze ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetejo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszota wisa atsitikima..... 15c

Lietuviszkas Lementorius su poterials, katekizmais ir mistrauturu..... 15c

Mokslas apie Žemą ir kitus svistus, ju buvy ir pabaiga. Aprasze kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilnas, ose, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti..... 75c

Drutuose, gražiuose apdaruose..... $1.00

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro nu ystojams.. 25c

Naujausis Lietuviszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapczių žokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei ir isguldo wisokius sapnus..... 50c

Apdarytas..... 65c

Pamokslai Iszminties ir Teisybes isguldinetu Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti gražiu žodingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią knygelę, o gardžiai pasijuoks, žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užkausimo moke duoti iszmintingą atsakymą..... 50c

Rankvedis gromatų raszymui. Pamokinanti knygelė kaip raszyti gromata. Visokiuose reikaluose į visokių luomų žmonis: į gimines, draugus, prekėjus, ponus, kunigus, urėdninkus, ir į patį caru. Teipgi meilingi laiszkai jaunikaiczių į merginas ir merginu į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo..... 40c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka, paszvesta jaunumenei..... 25c

Speka ir Medega, principai prigimtinio surėdymo visatos drauge su moraliszku mokslu ant anų pamato. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszką laidą, su mažais prideczkais isz senesnių laidų lietuviszkai perguldе Dras J. Szliupas. Su paveikslu ir biografija raszaliaus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kuriuos žmonės vadina Dievo surėdymu..... $1.50

Gražiuose, drutuose apdaruose... $2.00

Svieto pabaiga. Kas nori žinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito szią knygelę.. 10c

Olitypa, apysaka isz laiko terpaswiaszkos kares Indijonu Amerikos..... 25c

Pulki istorija ape Kantrla Alana, kuri per 22 metus walkszczioodama po swieta, daugybe kedu ir wargu kaitrei iszkentejo..... 20c

Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsona; sutalse Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes anglis, randa giliai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado ozielius, nesugadintus, kunus, užklotus eile kelioliikos sleksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi padžinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug miljonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile kelioliikos sleksniu storio. Moksliszcziai isz to semią brangiausia mokela susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augartesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprenėti, kaip senial ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 379 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu iszsykusiu sutverimu. Preke..... $1.00

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki mokaliszki ir draugijiszkai politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu..... 50c.

Trumpa Geografija. Sutalse Neris. Trumpai ir supratamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslellais: mapu, žmoniu, gywu iu ir medžiu. Tilkamiausse geografija in pradine mokslaing..... 25c

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys. Isleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip tas persikelozia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesial, padangese atveeg, keicziasi in vandens lasztelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilęs. Czia nukrito didelius darbus veikia: sniegas kortais uždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užleja laukvs, iszrieso ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes..... 10c

Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekėjo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingomis apsivedusiu. Szita apysakele užima kiekviena jauna valkina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes..... 10c

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, misziu, miszparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuviszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, radanczial, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isa wisu lietuviszku maldaknygiu, daili, talsa, aldi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4¼ collial. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo..... 50c.

No. 2. Mažas Aksо Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis su kabute..... 75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minkstais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, parasztais ir kwietka..... $1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai..... $1.50

No. 5. Mažas Auksto Altorius, apdeta baltais slonians kauleliais, su 3 medalikeliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe, auksinti krasztai..... $1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celiuloidoos apdarai, iszkiliusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai... $1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiuloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai..... $2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Vieszpaties Jerausa..... 5c

Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidžiaugt negales.... 75c

Apleka Dievo, pasaka..... 35c

Andersono pasakos, F. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje..... 15c

Apie Jona Twardauska garsu burtininka ir jodarbus sykiu su apraszymais apie burius. " " " " " 25c

Dewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negirdėjo. " " " " 5

Duonos Jieszkotojai, apysaka H. Senkievicziaus..... 35

Du pukus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku..... 50

Gywenimas Stepo Raudnosio, pasakos

Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdėjo. 50

Ideja ant meszlyno. Apysaka musu dienu. Aukauja broliams lietuwiams Musz..... 10c

Istorija gražios Magelonos 15c

Istorija septyniu Mokytoju 50c

Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Uzijotu po waldžia maskoliaus 25c

Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes 5c

Kas teisybe tai nemelas, pulkios apysakeles isz lietuviu gywenimo "

Kaukazo Belaiswis. L. Tolstojaus apysakele. 10

Kunigas, pulkus apraszymas isz gywenimo lietuviu..... 50c

Kn. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 graziu pasaku, parasztu kn. Burbos, buwusio klebona lietuviszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrus", "Szwiesule", "Drasybe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutiniai žodžiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Seuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugvano Apostrijos", "Sodžiaus elgeta", "Welnio iszpadintis", "Smertis ant nosies"..... 80c

Keksztu Simas ukiszka apysaka. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukininkystes..... 10c

Lietuviszkos Pasakos. Sudega lietuwiszkai mytologijai. Surinkta Dro J. Basanawiciaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunas ir velnias. Žmogus ir welnias; Apie raganas ir raganius; Apie Deives, Laima ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie milžinus; Apie žalczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir sziądien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwus teisybe..... $1.50c

Maskollai 1812 metuose arba Jurgis Miloszewskis..... 40c

Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes cia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wiskoiais zwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais..... 10c

Markus ir Aurelionas, apisaka isz pirmu amžiu krikszczionystes..... 20c

Mythai, Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedto, verte J. Szlupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir sziadien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke..... 50c

Nedorybe Rymo Cieoorlaus, istorija isz laiko ponawojimo Netono 40c

Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems " 5c

Pawargele ir kaip gywena Kynai (Chinai). dwi labai akywos pasakaites..... 10

Paskutines miszios. (Isz lenkiszko). Pasaka isz atsitikimo minyszku kilusiu tiesiuje... 10

Pajudinkime wyrai žemą. Labai graži pasaka 20

Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi gražios pasakeles 10c

Plunksnos abrozelial. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20c

Pajauta Lizdeikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai graži pasaka..... 75

Pamokslai Gražiu Žmoniu, paraszyti kn. Totoriaus (Tatarose). Yra gražios ir labai pamokinanczios pasakos " 60

Parmazonas arba baisumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis. Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuvos lietuwiszku parapiju..... 10c

Paveikslai. Parasze Žemaite. Graži pasaka apie vaikina ir jauną mergina ir ju susipaczlavimą..... 15c

Egle žaleziu karalienė ir iszgriowimas Kauno pilies 1962 m., ds pulkus drama paraszyti Aleksandro Gužuciio 25c

Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuviu padejimo..... 10c

Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie jurgaszinę Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žiemią karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta, ant lietuwiszko Kn. Petro Saurusaitis. Kas nori tureti dwaisiszku naują pasiskatimu tegul nusiperka szę kningelę..... 30c

Gyvenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus aurasztytas..... 15c

Inrankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Parasze Mac Donald. Labai akyva knygute..... 10c

Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Biblijos, kurios perskaite supras it, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ja žmonems skaityt..... 75c

Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga mokslaszka knygele..... 10c

Istorija Europos su mapoms 50c

Istorija gražios Katrukos " " 10c

Istorija isz laiko Franczuzu walnos atsitikimu sios Afrikoje..... 30c

Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Žanawykas. 40c

Isztgaunimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c

Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi..... 15c

Naujausios Knygos.

Sugriautas Gyvenimas..... 5c.
Szunadvokatis..... 15c.

"Lietuvos" redakcijoj dar yra gaunamos ir sekanczios knygos:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite.... 25c.
Dievas, dangus ir pragaras..... 10c.
Mužikelis..... 10c.
Valszes Kristaus pas popiežiu..... 5c.
Vienakis..... 5c.
Bestiality of Russian Czardom..... 5c.
Auszra 1884 metu..... $1.00.
Auszra 1883 metu..... $1.00.
Kalendorius 1893 metu..... 15c.
Programas Liet. Social. Partijos.... 5c.
Žirgas ir Vaikas..... 30c.

Szios knygos likosi nepatalpintos katalioge.

GERAS PELNAS tiem kurie par davinoja mano STEBUKLINGUS PAVEIKSLUS

Szis paveikslas yra meteries kurs persimaino in vyra ir atsimaino. Teip tas pasidaro puikiai kad nors ir szimtas žmoniu aplink stovetu nesuptas. Jeigu nori szituos paveikslus pardavinetie tai atsiusk 25c markemis ant apmokejimo prisiuntimo kasztu o gausi viena dykai ant sampelio. Czia nera joki prigavyste. Kur tik agentas pasiauka tai žmones puola kaip muses ant medaus.
J. Smallwood, 1297 S. Spaulding Av. Chicago, Ill

SPECIJALISTAS WYRISZKU LIGU

kuris pasekmingai gydo ligonius, greitai, teisingai ir tikrai, nes turi 20 metu praktikos ir kiekvienam **ISZGYDYMA UZTIKRINA.** Jeigu turi kokia nors paslaptinga liga, kraujo užnuodyjima, jeigu esi nusilpnejes ant viso kuno ar lytiszku daliu kuno, jeigu turi kita kokia nors liga ar kokius kenkimus, tai tuojaus raszyk arba pats ateik pas visiem žinoma pagarsejusi Chicagos specijalista vyriszku ligu

DR. B. M. ROSS

Rooms 1 to 7, 175 S. Clark St.
kerte Monroe, Chicago, Ill. Roda dykai.

Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedeliom nuo 10 iki 1. Gaima susiszneketie lietuviszkai. Ant atsakymo indek už 2c marke.

VYRAI AR ŽINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Atėikite pamatyti ir to viską pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Juozapas Žilis,
1158 So. Leaviitt st., Chicago.
Atidare nauja

SALIUNA IR SALE,

Saliune laiko seniausias Arielkas, gera Alu, kvepianczius Cigarus ir tt., o sale parsamdo ant mitingu, baliu ir veseliu, Todel visus aplinkinius ir pažystamus užpraszo atsilankyti ir ta viska pamatyti. Subatoms ir nedeliom grajis gera muzika ir susirinkusius sveczius palinksmins. Užpraszau visus, su guodone,

Juozapas Žilis.
1158 Leavitt st., Chicago, Ill.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvius atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Lietuviszka Aptieka
J. LESZCZINSKIO.
315 S. Morgan St., CHICAGO.

Paduodu del žinios visiems lietuviams, jog užlaikau agentura szifkorcziu nuo geriausiu kompaniju, taipgi slunczių pinigus į visas dalis svieto.

Mano Aptiekoje randasi visos gyduoles amerikoniszkos ir europeiszkos, tikros patentuotos medicinos, visoki guminei aparatai ir tt. Visokios ligos yra pasekmingai iszgydomos. Per telefona gali kiekviename laike pareikalauti daktara koki kas nori į ligonio namus. Dr. M. S. Palmer, Dr. Williamson.

Dr. M. Kassakovski, 3312 S. Halsted st.
Telephone Yards: 709.

Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems savo ligas, duodu roda ir slunczių gydyklas. Norint gauti atsakyma reikia ideti marke už du centu.
TELEFONAS YARDS 709.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai
$2.00
Ant weselbu ir kitokiu reikalu nuimu Fotografijas kaupeliausiai.

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antal ligas szirdies, plauczių, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpybes, szleivuma, sutinima, veži, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sunkinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

Iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semenu legima, žaizdas gerkles ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyczių nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedeliom nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame paciejento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicinisko Instituto.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsėjusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microskopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižialuose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas! Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviltu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmonju mislis ir manavimus, Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižialai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda pusilej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su gal